

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет біоресурсів і природокористування України
Освітня програма	36903 Менеджмент
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	073 Менеджмент

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний університет біоресурсів і природокористування України
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36903
Назва ОП	Менеджмент
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Чайковська Марина Петрівна, Шабельник Сергій Сергійович, Овчаренко Євген Іванович (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	25.04.2023 р. – 27.04.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u320/2023_vidomosti_so_menedzhment.pdf
Програма візиту експертної групи	https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u320/programa_vizitu_nubip_25-27.04_onp_menedzhment.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОНП "Менеджмент", яка реалізується у Національному університеті біоресурсів і природокористування України враховує вимоги національного ринку праці та інтереси стейкхолдерів. У ЗВО створено сприятливе освітнє та матеріально-технічне середовище для забезпечення можливості навчання здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня. Загалом ОНП відповідає критеріям оцінювання якості ОП. Основні висновки щодо відповідності Критеріям: під час акредитації ЕГ перевірила достовірність інформації, що була надана ЗВО у Відомостях про самооцінювання, проаналізувала додаткові документи, що розміщені на сайті ЗВО та надані на запит експертів, провела онлайн-зустрічі з фокус-групами, що дало можливість зробити судження про: - відповідність нормативним вимогам у повній мірі таких освітніх процесів: забезпечення прозорості та публічності діяльності ЗВО (рівень А); - відповідність нормативним вимогам, з врахуванням несуттєвих недоліків, таких освітніх процесів: проектування та цілі ОНП; структура та зміст ОНП; доступ до ОНП та визнання результатів навчання; навчання і викладання за ОНП; контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність; людські ресурси ОНП; стан освітнього середовища та матеріальних ресурсів; формування внутрішнього забезпечення якості ОНП; навчання через дослідження (рівень В).

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОНП "Менеджмент" має чітко визначені цілі, які корелюють з місією і стратегією НУБіП України та відображають тенденції розвитку науки та ринку праці. Залучення на постійній основі стейкхолдерів різних типів на всіх етапах створення та удосконалення ОНП, від формулювання цілей до визначення результатів навчання, є однією з сильних сторін ОНП. Створена та реалізується можливість вибору ВК, у тому числі з інших ОП. Широко застосовуваною у ЗВО є практика залучення фахівців-практиків для проведення навчальних занять, зокрема і закордонних фахівців. Правила прийому розміщені на офіційному сайті ЗВО, не містять дискримінаційних положень, є чіткими та зрозумілими. Позитивною практикою є участь здобувачів у академічній мобільності, зокрема у міжнародній. Форми і методи навчання на ОНП "Менеджмент" відповідають принципам академічної свободи та студентоцентрованого підходу до навчання. Відбувається оновлення змісту ОК на основі наукових досягнень та практик, у тому числі на основі впровадження передового вітчизняного та європейського досвіду. Констатується системна та розлога участь НПП та здобувачів ОНП у реалізації міжнародних проектів та програм. До викладання на ОНП залучено якісний склад викладачів, академічна та професійна кваліфікація яких корелює із ОК та забезпечує досягнення визначених ОНП цілей та ПРН. Процедури добору викладачів є прозорим і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОНП "Менеджмент" та відповідають цілям ОП та ПР навчання за ОК, а також місії НУБіП України. В НУБіП України розроблено чітку, зрозумілу і дієву систему мотивації НПП. Матеріально-технічна база у ЗВО загалом та для ОНП "Менеджмент" зокрема достатня та дозволяє виконувати поставлені в ОНП цілі. ЗВО має зрозумілі та прозорі процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм. У ЗВО створені необхідні інституційні умови забезпечення якості вищої освіти, зокрема, створена система забезпечення якості забезпечує реагування на виявлені недоліки в освітній діяльності в цілому та освітній діяльності з реалізації ОНП зокрема. Публічність ОНП перебуває на високому рівні, інформація на офіційних сторінках є актуальною та вчасно оновлюється. Офіційний сайт є доступним для кожного інтернет-користувача, в тому числі для здобувачів, які навчаються за ОНП "Менеджмент". Організація сайту ЗВО має інноваційний характер – він одночасно є інформативним і зручним для пошуку інформації і горизонтальний навігації завдяки розміщенню тематичних блоків швидких посилань на кожній сторінці. Сильною стороною ОНП є відповідність наукових тем аспірантів напрямкам досліджень наукових керівників, що всі є активними дослідниками, беруть участь у виконанні наукових проектів. Наукові керівники разом з аспірантами ОНП "Менеджмент" проводять наукові дослідження в рамках держбюджетних НДР. ЗВО має потенціал створення разових рад для захисту дисертацій для усіх здобувачів 3 та 4 року навчання.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

У ОНП слабо врахована галузева орієнтація ЗВО. ЕГ рекомендує у наступній редакції ОНП увести до складу освітніх компонентів або до складу окремих змістовних частин ОК такі, що пов'язані з галузевим аспектом, що сприятиме підвищенню унікальності ОНП, перспективності та диференціюванню її випускників на ринку праці. ОНП не містить матриці відповідності компетентностей дескрипторам НРК та матриці відповідності визначених результатів навчання та компетентностей. Рекомендовано додати вказані матриці у наступній редакції ОНП. Сім з восьми ОК вільного вибору, пов'язані виключно з глибинними знаннями зі спеціальності. Рекомендовано у наступній редакції ОНП та НП розширити перелік ВК, доступних до вибору, за рахунок ОК з інших галузей знань, що розширюють професійні компетентності здобувачів у інших галузях знань. У контексті soft skills, у РНП дисциплін не конкретизовано, як саме змістовні частини, форми та методи навчання конкретно пов'язані з формуванням soft skills. Рекомендовано доповнити тексти РНП дисциплін інформацією щодо відповідності окремих форм та методів навчання конкретним "м'яким навичкам", що формуються дисципліною. У більшості РНП розділ "форми контролю" дублює фрагмент з "Положенням про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в НУБіП України". В якості рекомендації щодо удосконалення – слід конкретизувати критерії оцінювання у РНП ОК ОНП з урахуванням спрямування та особливостей кожного ОК та скорегувати розбіжності форм контролю в ОНП та РНП. З метою підвищення оперативності, взаємодії та широти охоплення зовнішніх

стейкхолдерів професіоналів-практиків ЕГ рекомендує більш сприяти формалізації процесу співпраці з випускниками ОНП та застосовувати не лише спільні комунікаційні заходи, майданчики соціальних мереж та інформаційне середовище сайту, а й впроваджувати інші засоби: як технологічні (використання CRM-системи), так й організаційні – створення Ради або Клубу випускників ОНП. За ОНП не проводиться окреме анкетування здобувачів за усіма передбаченими у відповідному положенні ЗВО напрямками. Опитування здобувачів проводяться у комплексних анкетах, де кожному з напрямів приділено 1-2 запитання, що не дозволяє у повній мірі здобувачу виказати своє відношення до предмету опитування і тому результати опитувань мають занадто узагальнений характер. ЕГ рекомендує з наступного навчального року запровадити анкетування здобувачів з використанням окремих розлогих анкет за окремими напрямками. Запропонований до вибору перелік вибіркового ОК за ОНП слабо пов'язаний з тематикою наукових досліджень аспірантів, зокрема у регіональному та галузевому контексті, що могло би підсилити освітню підтримку наукових досліджень. Рекомендується розширити перелік доступних до вибору вибіркового дисциплін з урахуванням специфіки наукових досліджень аспірантів.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

НУБіП України як один із провідних закладів освіти, науки і культури дослідницького типу в Україні має амбітну мету: забезпечення інтеграції навчальної, науково-дослідної та науково-інноваційної діяльності як способу прискорення впровадження досягнень науково-технічного прогресу в агропромислову та природоохоронну галузь шляхом участі в розробленні державних фундаментальних і прикладних програм та співпраці із суб'єктами господарювання (ubip.edu.ua/about), що повністю відповідає інноваційному змісту ОНП, корелює з ІК, ЗК 01, ЗК04, СК01, СК04 та РНО 1- РНО8 (<https://is.gd/IEb6Qmf>). ОНП "Менеджмент" має чітко сформульовану загальну ціль, яка полягає у створенні синергії між двома ключовими складовими економічного розвитку України: наукою та бізнесом. ЕГ встановлено, що кореляція між конкретними цілями освітньої програми та місією і стратегією НУБіП України (Статут <https://is.gd/vTLLVY>) є максимально чіткою. Відповідно до перспективного плану розвитку НУБіП України "Голосіївська ініціатива – 2025" (<https://nubip.edu.ua/node/3980>), НУБіП України бачить свою роль у створенні середовища для високоякісних досліджень та підготовки критичної маси компетентних людей для реформ та економічного зростання. ОНП "Менеджмент" вдало поєднує наукові традиції та потужні наукові здобутки НПП з інноваційністю, адаптивністю до сучасних викликів як динамічних турбулентностей, так й вимог цифрових трансформацій. Основний фокус ОНП "Менеджмент" полягає в тому, що традиції відомої наукової школи продовжувала та розвивала нова, сучасна генерація молодих науковців, здатних продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі управління та адміністрування, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, застосовувати новітні методології наукової та педагогічної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. Таким чином, мета ОНП "Менеджмент" цілком відповідає місії, що визначена у перспективній програмі розвитку НУБіП України "Голосіївська ініціатива – 2025", зокрема у підготовці висококваліфікованих фахівців та провадження наукової діяльності і враховує поліпрофільність ЗВО.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Залучення на постійній основі стейкхолдерів різних типів на всіх етапах створення та удосконалення ОП від формулювання цілей до визначення результатів навчання є однією з особливостей та сильних сторін ОНП. Під час розробки ОНП було залучено потенційних роботодавців та наукову спільноту, що надали відповідні рецензії на ОНП "Менеджмент", а саме: Захарчук О. В., д.е.н., ст. наук. співробітника, зав. відділу інвестиційного та матеріально-технічного забезпечення ННЦ "ІАЕ"; Хомаківська О. В., д.е.н., проф., членкор. НААН, заступника директора з науково-проектної роботи ННЦ "Інститут аграрної економіки", Попову О. Л., д.е.н., проф., головного наукового співробітника відділу форм і методів господарювання в агропромисловому комплексі ДУ "Інститут економіки та прогнозування НАН України"; Гелетуху Г. Г., к. т.н., ст. наук. співробітника, директора ТОВ НТЦ "Біомаса"; Боднар О. В., д.е.н., ст. наук. співробітника, проф. каф. маркетингу і управління бізнесом Національного університету "Києво-Могилянська академія". Коло стейкхолдерів охоплює як роботодавців (в НУБіП України створено та активно працюють Рада роботодавців (<https://cutt.ly/18xa4W6>), Рада роботодавців факультету АМ (<https://is.gd/BeoZLV>), так й здобувачі вищої освіти, випускники ОП, академічна спільнота. Здобувачі беруть участь у процедурах забезпечення

якості через членство в раді молодих вчених, у роботі проєктної групи з розробки та супроводження ОНП, анкетному опитуванні (<https://is.gd/u5Om7k>). В НУБіП України взаємодія з стейкхолдери реалізується через наступні механізми: 1) багаторівневе анкетування стейкхолдерів (<https://is.gd/TnbT8C>), здобувачів та викладачів (<https://is.gd/uC5vjy>) так за результатами анкетування висунуто пропозицію щодо введення нових дисциплін в ОНП та додати управлінський аспект в економічні дисципліни) (Протокол № 3 від 3.03.2023); 2) в ході співпраці з науково-дослідними установами, асоціаціями, в межах міжнародних проєктів, за результатами комунікування на семінарах та конференціях; 3) залучення для обговорення роботодавців на засіданнях кафедр, проєктних груп, вченої ради факультету з метою внесення пропозицій для удосконалення ОНП. Відповідь на запит ЕГ було надано Протоколи засідань проєктних груп, відповідно до яких враховуючи пропозиції стейкхолдерів Бутенко В.М. запропоновано розширити блок дисциплін спеціальної підготовки (Протокол № 2 від 02.03.2023). Аналіз таблиці опрацювання пропозицій стейкхолдерів щодо оновлення ОНП та НП свідчить про врахування переважної кількості цих пропозицій, насамперед збільшення кількості годин з дисциплін фахової підготовки, провести заміну деяких ОК блоку на більш актуальні з точки зору стейкхолдерів та відповідаючих інноваційним підходам до управління на всіх рівнях економіки.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Цілі ОНП "Менеджмент" та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності та ринку праці. Під час формування цілей ОНП "Менеджмент" було застосовано модель "demand pull" (підтягування попитом) у відповідь на гостру потребу в кваліфікованих фахівцях управління здатних продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у галузі управління та адміністрування в усіх секторах національної економіки зокрема на підприємствах агропромислового комплексу, що враховує галузевий контекст та відповідає спрямуванню ЗВО. ОНП "Менеджмент" на постійній основі враховує запити ринку через аналітичні дослідження ринку праці та завдяки плідній роботі зі стейкхолдерами. До рецензування та аудиту ОНП залучаються фахівці галузі, зокрема начальник відділу методології ціноутворення та аналізу цінової ситуації головного управління цінової політики директорату розвитку реального сектору економіки Міністерства економіки України Прокопенко Р. А.; директор ТОВ НТЦ "Біомаса" Гелетука Г. Г.; завідувач відділу інвестиційного та матеріально технічного забезпечення ННЦ "ІАЕ" Захарчук О. В.; заступника директора з науково-проєктної роботи ННЦ "Інститут аграрної економіки" Ходаківська О. В.; головний науковий співробітник відділу форм і методів господарювання в агропромисловому комплексі ДУ "Інститут економіки та прогнозування НАН України" Попова О. Л.; в. о. генерального директора НДІ "Укראгропромпродуктивність" Івченко В.В.; начальник Відділу аграрного експорту та логістики Міністерства аграрної політики та продовольства України Мороз М.М., що відображено у протоколах засідань кафедри, проєктних груп, ради роботодавців ФАМ, яка є міцною та дієвою платформою підтримки співпраці у форматі "бізнес - університет" та охоплює експертів та керівників різних рівнів (<https://nubip.edu.ua/node/1599/12>). При започаткуванні та модернізації ОНП "Менеджмент" було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних ОНП, зокрема Національного університету "Киево-Могилянська академія"; ВП НУБіП України "Бережанський агротехнічний інститут". Дієвим механізмом дотримання актуального галузевого та регіонального контексту є конвергентний вибір тем наукових досліджень здобувачів за напрямом НДР кафедри, досліджень наукових керівників за моделлю "наука, що реагує на ринок" (<https://is.gd/buMuGS>) та можливість коригування теми дослідження здобувача в напрямку адаптації до динамічних викликів макрооточення (факт актуалізації теми дослідження Кендус Д. І.). Однак, ЕГ вважає доцільним більш акцентувати галузевий аспект в ОК та окремих темах ОНП, що сприятиме актуальності ОНП та перспективності її випускників забезпечення агропродовольчого сектору задля відновлення національної економіки.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

На момент створення ОНП Стандарту вищої освіти за спеціальністю 073 "Менеджмент" галузі знань 07 "Управління та адміністрування" для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти не було, тому ОНП розроблялася у відповідності до Постанови КМУ від 23.03.2016 р. №261 "Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)" та вдосконалювалася з урахуванням "Положення про освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України", затвердженого Вченою радою НУБіП України 25.04.2018 р., протокол № 9 та згідно Національної рамки кваліфікації, (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 25.06.2020 р. № 519). Затвердження Стандарту наказом МОН України (№ 1436 від 24 грудня 2021 р.) ініціювало аудит ОНП, в результаті якого цілі навчання, основні компетентності та програмні результати навчання було оновлено відповідно до Стандарту (протокол № 2 засідання проєктної групи ОНП "Менеджмент" від 18.04.2022 р. надано на запит ЕГ 25.04. 23 о 14.50). Відповідні зміни було запропоновано до внесення в ОНП підготовки здобувачів ступеня доктора філософії ОНП "Менеджмент". Опрацювання результатів опитування та пропозицій стейкхолдерів, обговорення на засідання проєктної групи ОНП Менеджмент від 19.04.2022 р. (протокол № 3 засідання проєктної групи ОНП Менеджмент від 19.04.2022 р. надано на запит ЕГ 25.04. 23 о 14.50) дозволили скорегувати НП та затвердити оновлену ОНП Менеджмент та НП підготовки здобувачів (<https://is.gd/8nDJBq>). ОП

2022, 2023 років повністю відповідає стандарту вищої освіти за спеціальності 073 "Менеджмент" галузі знань 07 "Управління та адміністрування" для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (зі змінами 05.04.2022 Наказ № 295), дає можливість досягти визначеним цим Стандартом компетентностей та результатів навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОНП "Менеджмент" має чітко визначені цілі, які у повній мірі корелюють з місією і стратегією НУБіП України та відображають тенденції розвитку та ринку праці. Залучення на постійній основі стейкхолдерів різних типів на всіх етапах створення та удосконалення ОНП від формулювання цілей до визначення результатів навчання є однією з особливостей та сильних сторін ОНП. ОНП 2023 року за змістом та логікою відрізняється від першого варіанту, що є реакцією на потреби стейкхолдерів, які системно вивчаються. Стейкхолдери підтвердили якість та унікальність ОНП, а ЗВО - прагнення до її удосконалення. ОНП редакції 2022, 2023 років відповідає стандарту вищої освіти за спеціальності 073 "Менеджмент" галузі знань 07 "Управління та адміністрування" для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, дає можливість досягти результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

У ОНП слабо врахована галузева орієнтація ЗВО. ЕГ рекомендує увести до складу освітніх компонентів ОНП або до складу окремих змістовних частин ОК такі, що пов'язані з галузевим аспектом, що сприятиме підвищенню унікальності ОНП, перспективності та диференціюванню її випускників на ринку праці задля відновлення національної економіки зокрема агропродовольчого сектору.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ЕГ встановлено, що цілі ОНП корелюються із стратегією НУБіП України. ОНП розроблена з урахуванням інтересів зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів. ОНП "Менеджмент" характеризується достатнім рівнем узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 1.1, 1.2, 1.4. ЕГ надані рекомендації щодо покращення ОНП за підкритерієм 1.3. Виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, можна зробити висновок щодо достатньої відповідності ОНП Критерію 1 на рівні "В", оскільки наведені слабкі сторони та рекомендації можуть бути усунені при найближчому перегляді ОНП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

ОНП та НП було розроблено та затверджено ректором уперше у 2016р. ОНП та НП 2022 р. затверджено у обсязі 50 кредитів ЄКТС (<https://is.gd/8nDJBq>, <https://is.gd/DstcWi>), що відповідає вимогам ст. 5 Закону України "Про вищу освіту" від 09.08.2019р. № 1556-VII. Для вступників 2023 року розроблена та затверджена окрема редакція ОНП та НП (<https://is.gd/RMGsQs>), затверджена протоколом БР № 8 від 22.03.2023р. та введена у дію з 1.04.2023 р. у тому ж обсязі кредитів ЄКТС. Причиною оновлення ОНП та НП було накопичення пропозицій стейкхолдерів. У діючій ОНП та НП обсяг нормативних компонентів складає 35 кредитів ЄКТС, вибіркових – 15 кредитів ЄКТС. Обсяг дисциплін за вибором становить не менш як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам Закону України "Про вищу освіту" від 09.08.2019р. № 1556-VII (розділ X, ст. 62, п. 15). Педагогічна (асистентська) практика має обсяг 4 кредити ЄКТС. У відповідності до вимог п. 27 "Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук" (<https://is.gd/FA41jQ>) обсяг обов'язкових ОК, що забезпечують: 1) здобуття глибинних знань зі спеціальності – складає 12 кредитів ЄКТС (ОК "Економетричне моделювання наукових бізнес-проектів", ОК "Мікроекономіка та макроекономіка 2", ОК "Прийняття управлінських стратегічних рішень"); 2) оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями – 8 кредитів ЄКТС (ОК "Філософія науки", ОК "Педагогіка та управління закладами вищої освіти"); 3) набуття універсальних навичок дослідника – 5 кредитів ЄКТС (ОК "Методологія наукового дослідження та інтелектуальна власність"); 4) здобуття мовних компетентностей

– 6 кредитів ЄКТС (ОК "Іноземна мова за професійним спрямуванням"). Також завдання здобуття глибинних знань зі спеціальності, на думку гаранта ОНП, реалізується за рахунок вибірових ОК. З 15 кредитів ЄКТС, що можуть бути сформовані за рахунок вибірових ОК, 10 кредитів ЄКТС формується за рахунок ОК, що пов'язані з глибинними знаннями зі спеціальності. У редакції ОНП та НП 2023 р. набір обов'язкових ОК змінено, але структура ЄКТС за вищевказаними 4 групами ОК збережена.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Поточна редакція ОНП та НП (<https://is.gd/8nDJBq>, <https://is.gd/DstcWi>) розроблена у відповідності до "Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів ступеня PhD в НУБіП України", "Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в НУБіП України" (<https://is.gd/lmrhfw>) та "Положення про освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії у НУБіП України" (<https://is.gd/whTXDE>). У структурі ОНП виокремлено обов'язкові ОК (ОК1-ОК8) загальним обсягом 35 кредитів ЄКТС. ОК7 – педагогічна (асистентська) практика, має обсяг 4 кредити ЄКТС. Обов'язкові ОК не розподілено на групи, пов'язані з здобуттям глибинних знань зі спеціальності, оволодінням загальнонауковими (філософськими) компетентностями, набуттям універсальних навичок дослідника та здобуттям мовних компетентностей. Вибіркові ОК (ВК1-ВК8) мають однаковий обсяг – 5 кредитів ЄКТС кожна, усі доступні до вивчення у 3 семестрі. Вибіркові (ВК1-ВК7) є професійно-орієнтованими. ВК8 може бути обрана з інших освітніх програм. Загальний обсяг вибірових ОК, які повинен обрати здобувач під час навчання, складає 15 кредитів ЄКТС, що формується вибором 3 ОК з 8 доступних до вибору. Обов'язкові ОК дозволяють забезпечити формування інтегральної компетентності, яку передбачено ОНП. З точки зору результативності освітнього процесу розподіл ОК за роками навчання виявляється раціональним. Усі ОК вивчаються у двох семестрах – у першому та третьому. Тобто між навчальними семестрами є перерва, яка зайнята науковою роботою. Але здобувачі підтвердили зручність такої форми організації освітнього процесу. Поточна редакція ОНП (<https://is.gd/8nDJBq>) містить необхідні структурні елементи профілю, зокрема, однозначні формулювання результатів навчання та Матриці відповідності: "4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-наукової програми "Менеджмент" із спеціальності 073 Менеджмент" (табл. 4, стор. 16) та "6. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-наукової програми "Менеджмент" зі спеціальності 073 Менеджмент" (табл. 6, стор. 17-18). Це дає можливість встановити внутрішню логіку та взаємозв'язки комплексу ОК, що забезпечують досягнення мети ОНП та заявлених ПРН. Натомість, ОНП не містить матриці відповідності компетентностей дескрипторам НРК та матриці відповідності визначених результатів навчання та компетентностей. Це не дає можливості встановити взаємну відповідність компетентностей та програмних результатів навчання. ЕГ рекомендує гаранту ОНП у майбутніх редакціях ОНП додати означені матриці відповідності.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

ЕГ дійшла висновку, що зміст ОНП є відповідним предметній області спеціальності 073 "Менеджмент" за необхідними складовими. Аналіз змісту ОНП, НП, рецензій стейкхолдерів на ОНП, інформації, отриманої під час зустрічей, надає підстави для висновку щодо високої відповідності предметній області, встановленої вимогами Стандарту вищої освіти України третього рівня вищої освіти ступеня "доктор філософії" галузь знань 07 "Управління та адміністрування", за спеціальністю 073 "Менеджмент", затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України № 1436 від 24.12.2021 р. за наступними складовими: "Об'єкт вивчення"; "Цілі навчання"; "Теоретичний зміст предметної області"; "Методи, методики та технології"; "Інструменти та обладнання". Відповідність предметній області спеціальності повно забезпечується вивченням обов'язкових ОК, що дає можливість гарантовано сформувати необхідний мінімум теоретичних знань, методологічних підходів та практичних навичок у галузі менеджменту у всіх здобувачів незалежно від їхньої ІОТ. Результати опитувань здобувачів та вказані ними під час зустрічі думки свідчать про задоволеність структурою обов'язкових ОК. ЕГ також констатує відповідність ОНП предметній галузі спеціальності за науковою складовою. Аналіз тем дисертацій здобувачів засвідчив, що усі вони є відповідними об'єктам вивчення з предметного поля спеціальності 073 "Менеджмент". Випускники (Восколупов Володимир, Кендус Дар'я) під час зустрічі також відзначили, відповідність та достатність знань та навичок, отриманих під час навчання, для результативного виконання посадових обов'язків. ЕГ відзначає, що врахування пропозицій зацікавлених сторін дозволило підвищити відповідність ОНП та НП предметній області спеціальності. Зокрема, у формуванні змісту ОНП та її окремих ОК враховано пропозиції стейкхолдерів, наприклад, Судомир С.М. (д.е.н., професор, професор кафедри економіки підприємства, завідувач відділу навчально-інноваційної діяльності ВП НУБіП України "Бережанський агротехнічний інститут") запропонував включення до ОНП дисципліни "Прийняття управлінських стратегічних рішень"; Бакун Ю.О. (к.с.-г.н., менеджер з розвитку аграрних ринків Програми з аграрного сільського розвитку (АГРО)) запропонував включення екологічного компоненту до складу РНП дисциплін тощо. Робота зі стейкхолдерами протоколюється (протоколи за 2022 та 2023 рр. надані на запит ЕГ: відповідь середа, 26 квітня 2023 р. о 14:50:15). Стейкхолдери різних груп під час зустрічі підтвердили, що ЗВО дізнавалося через різні способи комунікацій, зокрема опитування, їхню думку щодо задоволеності змістом ОНП та пропозиціями щодо її вдосконалення.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

ЕГ відзначає, що процедура вільного вибору та формування ІОТ у ЗВО дійсно існує. Формування ІОТ за ОНП передбачає: вибір ОК у загальному обсязі 15 кредитів ЄКТС (30% - що відповідає чинним вимогам), вільний вибір теми та методів наукового дослідження, право на вибір та зарахування результатів неформальної освіти та академічної мобільності, право на вибір об'єкта педагогічної практики. Процедура формування ІОТ унормована у ЗВО "Положенням про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії НУБіП України" (<https://is.gd/B8K9WN>), "Положенням про порядок реалізації аспірантами НУБіП України права на вільний вибір навчальних дисциплін" (<https://is.gd/6C23a3>) та ін. У відповідності до НП вибіркові ОК вивчаються у 3 семестрі на денній та заочній формах навчання. Натомість, пунктом 1.3. "Положення про порядок реалізації аспірантами НУБіП України права на вільний вибір навчальних дисциплін" встановлено, що вибіркові ОК на денній формі повинні вивчатися на 1 році навчання. ЕГ рекомендує ЗВО привести у відповідність вказані документи. Кожен з вибіркових ОК має однаковий обсяг 5 кредитів та форму контролю – екзамен. На сайті ЗВО оприлюднені анотації вибіркових ОК: ВК1-ВК7 (<https://is.gd/pDNCpI>) у вигляді каталогу вибіркових ОК, доступних для вибору. Анотації усіх вибіркових ОК, які можуть бути обрані з інших ОП (компонент НП – ВК8), розміщені для ознайомлення на сторінці відділу аспірантури (<https://is.gd/LQbHoN>). Технічно вибір здійснюється через заповнення здобувачем паперової заяви, яка, після погодження декану, надається до відділу аспірантури. Після закінчення процедури вибору, відділ аспірантури оптимізує навчальні потоки. Під час зустрічі із здобувачами було в цілому підтверджено наявність та зрозумілість порядку реалізації права вибору здобувачем. За результатами вільного вибору формується індивідуальний НП аспіранта, приклади яких надані ЗВО (відповідь на запит: понеділок, 24 квітня 2023 р. о 19:55:20). Перелік ВК, доступних до вибору, щорічно оновлюється та перезатверджується вченою радою факультету. Натомість ЕГ відзначає, що вибіркові ВК1-ВК7, запропоновані для вибору, пов'язані виключно з глибинними знаннями зі спеціальності. ЕГ рекомендує ЗВО розширити перелік ВК, доступних до вибору за ОНП, за рахунок ОК з інших галузей знань, що розширюють професійні компетентності не лише у галузі менеджменту, а і у інших цікавих для здобувачів галузях знань.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

ОНП та НП передбачено обов'язкову практичну підготовку: окремий ОК (ОК 8 – Педагогічна практика обсягом 4 кредити ЄКТС); аудиторні практичні заняття. Обсяг практичних занять сумарно за ОНП перевищує обсяг лекційних занять: 270 та 200 годин відповідно. Робоча програма практики загальною відповіддю цілям та завданням ОНП "Менеджмент" (<https://is.gd/OR7rsZ>). Педагогічна (асистентська) практика дає можливість сформувати ЗК1, ЗК2, ЗК5; СК1, СК2. Зміст педагогічної (асистентської) практики узгоджений з напрямками діяльності НПП: навчальною, методичною, науковою і організаційною. Закріплення об'єктів педагогічної практики здійснюється рішенням кафедри. За результатами практики складається звіт. Якщо здобувач працює на посаді викладача, то він звільняється від проходження практики. Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії мають право проходити педагогічну практику в інших закладах вищої освіти України та за кордоном з наступним поданням щоденника практики та розгорнутої характеристики від відповідального куратора з місця проходження практики. У якості форм навчання на практичних заняттях використовуються рішення задач, ситуаційні завдання, тренінги, що містять практичний аспект, підготовка тез та доповідей. На зустрічі викладачі підкреслили, що на своїх заняттях вони намагаються більше уваги приділяти практиці та більше використовувати інтерактивні форми взаємодії під час практичних занять для оволодіння здобувачами практичних навичок. На ОНП широко застосовується залучення професіоналів-практиків для проведення занять. Зокрема останнім часом були проведені гостьові заняття: експертів Біоенергетичної асоціації України Железної Т.А. та Драгнева С.В. (<https://is.gd/F5PFvt>), начальника Управління аграрного експорту та логістики Міністерства аграрної політики та продовольства України М. Мороза (<https://is.gd/u4aoRV>). Проведено онлайн-курс "Актуальні вимоги до підготовки та публікації наукових праць з аграрної політики та економіки" доктора філософії Лейбніц-Інституту аграрного розвитку в країнах з перехідною економікою (Німеччина) Перехожука О. (<https://is.gd/rz1Ili>) та багато іншого. Під час зустрічі зі стейкхолдерами свою участь у навчальних заняттях у якості запрошених професіоналів-практиків зокрема підтвердили: Ходаківська Ольга (заступник директора з науково-проектної роботи ННЦ "Інститут аграрної економіки"); Жемойда Олександр (директор департаменту торговельних угод та розвитку експорту Міністерства економіки України); Мороз Микола (начальник відділу аграрного експорту та логістики Міністерства аграрної політики та продовольства України). Здобувачі залучаються до організації практичних науково-комунікаційних заходів, таких як наукові конференції, шляхом організаційної участі у програмних та організаційних комітетах (докази цього надані ЗВО у відповідях на запити ЕГ: понеділок, 24 квітня 2023 р. о 16:22:10). Під час зустрічей зі здобувачами було підтверджено задоволеність рівнем організації практичної підготовки.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

З набуттям соціальних навичок (soft skills) здобувача за ОНП безпосередньо пов'язані РНО2 "Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми менеджменту державною та англійською мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях" та РНО8 "Розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни з

менеджменту у закладах освіти". За даними матриці забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми (стор. 17-18 ОНП) шість із 8 обов'язкових ОК пов'язані з досягненням вказаних ПРН. Значною мірою соціальні навички формуються під час практики та виступів на науково-практичних комунікаційних заходах. Здобувачі та випускники денної форми навчання також відзначили, що проходження виробничої практики сприяє розвитку soft-skills, зокрема, вміння працювати у команді, здатність до адаптування та дій у новій ситуації. Набуття навичок (soft skills) забезпечується за рахунок застосування окремих форм проведення практичних занять: "мозковий штурм", імітаційні технології, сценарії проблем, навчання на основі досвіду, ділові ігри, підготовка командних проектів, презентації власних досліджень, участь у конференціях, круглих столах тощо. Викладачі під час зустрічі підтвердили застосування активних методів навчання, які опосередковано розвивають різні соціальні навички. Викладачами наголошено, що формування soft skills є однією з ключових задач освітнього процесу у ЗВО. Проте аналіз РНП ОК показав, що у контексті soft skills вони не містять вказівки на змістовні частини, форми та методи навчання, які конкретно пов'язані з формуванням саме soft skills. Під час зустрічі, викладачі підтвердили наявність процесу удосконалення РНП дисциплін з метою конкретизації методів та способів навчання, пов'язаних з набуттям соціальних навичок. Також викладачами підтверджено наявність процедур та можливостей набуття soft skills викладачами за рахунок підвищення кваліфікації. У ЗВО проводяться інформаційно-просвітницькі заходи щодо набуття соціальних навичок (наприклад, науково-практичний семінар "Академічна доброчесність: від теорії до практики" (<https://is.gd/C6eB6O>)). У ЗВО підтримується створення просторів, де набуття соціальних навичок (soft skills) може бути більш зручним та інтенсифікованим.

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт за спеціальністю наразі відсутній. Гаранту та керівництву ЗВО рекомендується в наступній редакції ОНП розглянути доцільність врахувати вимоги наявного професійного стандарту на групу професій "Викладачі закладів вищої освіти", затвердженого Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 610 від 23.03.2021 (<https://is.gd/Z8n7HT>), з метою наближення відповідності підготовки випускників чинним нормативним вимогам та удосконалення освітнього процесу щодо досягнення РНО8. "Розробляти і викладати спеціальні навчальні дисципліни з менеджменту у закладах освіти".

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ОНП та її окремих ОК дозволяє зазначити, що обсяги навантаження здобувачів у формах аудиторної та самостійної роботи відповідають нормативним вимогам ЗВО, сприяють досягненню мети та програмних результатів навчання за ОНП. Відповідно до НП (<https://is.gd/DstcWi>, <https://is.gd/KB3ASU>) загальний обсяг годинного навантаження складає 1500 годин, з них 910 годин (61%) відведено на самостійну роботу. За освітнім компонентом ОНП середньотижневе навантаження не перевищує 24 години, що відповідає законодавчим вимогам. Формою НП передбачене відображення загального потижневого навантаження та тижневого обсягу контактних годин, що дозволяє здобувачам оцінювати власне навантаження. Аналіз розкладів занять аспірантів (<https://is.gd/W6s2OR>) показує, що у день відбувається 2-3 пари, які зосереджені у другій половині дня, без "вікон". ОК викладаються переважно блоками, тобто одночасно вивчаються 2-3 ОК. По мірі закінчення одних ОК розпочинаються викладатися інші. Під час зустрічі аспіранти підтвердили оптимальність рівня навантаження та розподілу часу між аудиторною і самостійною роботою. Процедурно думки здобувачів щодо навантаження вивчаються шляхом опитувань. З боку НПП відсутність проблем з навантаженням здобувачів переважним чином визначається через відсутність запитів про це з боку здобувачів.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За ОНП не здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Сукупність, зміст та послідовність викладання ОК за роками навчання є раціональними. Створена та реалізується можливість вибору ВК, у тому числі з інших ОП. ОНП та НП передбачають достатню практичну підготовку відповідно до сучасного стану розвитку сфери вищої освіти. Співвідношення аудиторної та самостійної роботи на ОНП в цілому та у окремих ОК сприяє досягненню цілей та ПРН. Зміст ОНП та НП реалістично відображає фактичне навантаження здобувачів. Широко застосовуваною у ЗВО є практика залучення фахівців-практиків для проведення навчальних занять, зокрема і закордонних фахівців.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

ОНП не містить матриці відповідності компетентностей дескрипторам НРК та матриці відповідності визначених результатів навчання та компетентностей. Рекомендовано додати вказані матриці у наступній редакції ОНП. Сім з восьми ОК вільного вибору, пов'язані виключно з глибинними знаннями зі спеціальності. Рекомендовано у наступній редакції ОНП та НП розширити перелік ВК, доступних до вибору, за рахунок ОК з інших галузей знань, що розширюють професійні компетентності здобувачів у інших галузях знань. У контексті soft skills, у РНП дисциплін не конкретизовано, як саме змістовні частини, форми та методи навчання конкретно пов'язані з формуванням soft skills. Рекомендовано доповнити тексти РНП дисциплін інформацією щодо відповідності окремих форм та методів навчання конкретним "м'яким навичкам", що формуються дисципліною.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Обсяг ОНП та її ОК, розподіл бюджету часу на аудиторну й самостійну роботу здобувачів є відповідним нормативним вимогам та раціональним. ОНП має чітку структуру, у якій виокремлено обов'язкові та вибіркові ОК. Обов'язкові ОК у сукупності забезпечують формування у здобувачів знань, умінь і навичок щодо успішного працевлаштування та результативної професійної діяльності в галузі менеджменту. ЗВО розроблено й впроваджено процедуру формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів. За ОНП забезпечується практична підготовка до діяльності в галузі управління та формування у здобувачів соціальних навичок. Під час експертизи ЕГ встановлено факти загальної відповідності Критерію 2, з несуттєвими зауваженнями, та прагнення ЗВО до удосконалення.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Висновки експертної групи є такими що, правила прийому, розміщені на сайті НУБіП (<https://nubip.edu.ua/node/90928/2>), на дану ОНП є цілком чіткими, зрозумілими та доступними для всіх зацікавлених осіб. Правила прийому є ідентичними для будь-якої ОП, за якою здійснюється підготовка в аспірантурі. В цілому Правила прийому на навчання до аспірантури є розгорнутими, деталізованими та зрозумілими, без наявності дискримінаційних ознак.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Правила прийому враховують особливості ОНП, що відображено в програмі вступних випробувань (<https://nubip.edu.ua/node/90928/7>). Зміст вступного іспиту зі спеціальності охоплює знання із загальних нормативних та спеціалізованих фахових дисциплін. Від вступних іспитів з іноземної мови звільняються особи, які підтвердили свій рівень володіння сертифікатами, перелік яких надається Правилами прийому на навчання до аспірантури Національного університету природокористування і біоресурсів України в 2023 році. Кожний вступний іспит вважається зданим, якщо вступник отримав оцінку від "60" до "100" за шкалою ЄКТС. Під час спілкування із здобувачами всі підтвердили надану інформацію стосовно того, що вступ відбувається згідно чинних Правил прийому, та засвідчили ЕГ у своїй обізнаності щодо правил та особливостей вступу.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедури визнання та перезарахування здобутих в інших закладах освіти результатах навчання регулюються Положенням про визнання результатів навчання для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в НУБіП

України (<http://surl.li/uggu>), Положенням про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в НУБіП України (<https://cutt.ly/aOouy65>) та Положенням про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії НУБіП (розділ 3) (<http://surl.li/dtuf>). За даною ОНП підтверджені зазначені в відомостях самооцінювання приклади застосування програми академічної мобільності, наведені приклади академічної мобільності, а саме здобувача ВО Беляєвої Є. в міжнародному науковому стажуванні, де наукові стажування враховані в педагогічну практику і здобувача ВО Мацоли О. – після проходження курсу результати навчання були враховані до дисципліни "Методологія наукового дослідження та інтелектуальна власність". Під час онлайн – зустрічей зі здобувачами ВО було підтверджено участь та позитивні відгуки щодо можливостей академічної мобільності і організаційна та консультативна підтримка з боку керівництва факультету аграрного менеджменту.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюються наступними нормативними документами: Положенням про порядок визнання результатів навчання для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в НУБіП України (<http://surl.li/uggu>), Положенням про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в НУБіП України (<https://cutt.ly/aOouy65>) та Положенням про навчально-інформаційний портал НУБіП України (<https://cutt.ly/iOVxYw6>). Структура ЕНК містить такий елемент, як "Підтвердження результатів неформальної освіти", куди здобувач ВО завантажує сертифікати (диплом, тощо) результатів неформальної освіти, а НПП повинен у відповідь повідомити, де в ЕНК були зараховані ці результати. Знання, здобуті за програмами неформальної освіти, контролює завідувач кафедри спільно з лектором дисципліни і це не звільняє від складання семестрового контролю. Відповідно до Відомостей СО та за результатами інтерв'ювання з'ясовано, що досвіду визнання результатів навчання, отриманих у заходах неформальної освіти, відповідно застосування вказаних правил на відповідній ОНП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому розміщені на офіційному сайті ЗВО, не містять дискримінаційних положень, є чіткими та зрозумілими. Правила прийому на навчання враховують особливості ОНП "Менеджмент". Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності є чіткими та зрозумілими. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Позитивні практики: широка участь здобувачів вищої освіти у академічній мобільності, зокрема у міжнародній.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Відсутність фактів отримання результатів неформальної освіти на ОНП "Менеджмент". Рекомендація: у наступному навчальному році провести заходи з популяризації неформальної освіти та стимулювання здобувачів до самоосвіти, пов'язані з поглибленням досягнення РНО4 ОНП.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОНП "Менеджмент" є чіткими та зрозумілими. Вони не містять дискримінаційних положень, оприлюднені на сайті НУБіП України та враховують особливості ОНП "Менеджмент". В НУБіП України визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО, а також під час неформальної освіти, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Це свідчить про те, що ОНП "Менеджмент" та освітня і наукова діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Освітній процес у ЗВО провадиться через систему освітніх, науково-педагогічних, педагогічних заходів, спрямованих на досягнення заявлених в ОНП цілей та ПРН, та позитивно оцінено здобувачами освіти під час зустрічі. Підготовка здобувачів на ОНП "Менеджмент" відбувається у відповідності до ОНП та НП, що затверджуються у новій редакції кожного навчального року, "Положення про організацію освітнього процесу в НУБіП України" (<https://is.gd/Rl9Zbf>), "Положення про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів ступеня PhD в НУБіП України" (<https://is.gd/65KV71>), у відповідності до яких основними видами навчальних занять у ЗВО є: лекція, лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття, консультація. Найбільш застосовними різновидами є: проблемні та інтерактивні лекції; робота в малих групах; семінари-дискусії; тренінги; кейс-стаді; аналіз конкретних ситуацій; ділові та рольові ігри. ЕГ проаналізовано Матриці відповідності ОНП (стор. 16-18), методи навчання та оцінювання (табл. 3 відомостей СО), робочі навчальні програми обов'язкових ОК (у відповідних розділах) та анотації (силабуси) вибіркових ОК (<https://is.gd/LQbHoN>), що дозволяє констатувати коректність застосовуваних форм та методів навчання за ОНП, які сприяють досягненню ПРН за окремими ОК та ПРН ОНП в цілому, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Використовуються методи навчання: словесні (розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, діалог); наочні (демонстрація, ілюстрування); практичні (вправи, написання самостійної роботи, підготовка авторських тез та публічний виступ на науково-практичних семінарах); пояснювально-ілюстративний; пошуковий; дослідницький метод. Під час дистанційного навчання використовується платформа <https://elearn.nubip.edu.ua>, до якої здобувачі і викладачі мають необмежений та безоплатний доступ. Для кожної нормативної та вибіркової ОК створено окремий курс. Спілкування з фокус-групами здобувачів та викладачів надали можливість ЕГ переконатися в наявності дійсного зворотного зв'язку між інтересами, потребами здобувачів та відповідними формами і методами викладання. Здобувачі підтверджують готовність персоналу ЗВО до співпраці, спільного вирішення проблем, сприяння у особистому розвитку. Здобувачі та випускники ОНП під час зустрічі з ЕГ навели факти академічної свободи: можливість обрати за власними професійними та науковими інтересами складові індивідуальних завдань, бази практик, методи проведення наукових досліджень. У ЗВО не виявлено випадки обмеження академічної свободи здобувачів вищої освіти та НПП. ЕГ було надано доступ до системи <https://elearn.nubip.edu.ua>, де була можливість ознайомлення з наповненням ОК за ОНП. В них використовуються інструменти: файли, пояснення, тести, посилання на зовнішні ресурси. Рівень задоволеності здобувачів формами та методами навчання встановлюється за шляхом опитувань, результати яких знаходяться на сайті ЗВО у вільному доступі (<https://is.gd/KN38UH>).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Нормативне підґрунтя інформування учасників освітнього процесу сформовано у "Положенні про організацію освітнього процесу в НУБіП України" (<https://is.gd/Rl9Zbf>), "Положенні про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів ступеня PhD в НУБіП України" (<https://is.gd/65KV71>), "Положенні про педагогічну практику здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії НУБіП України" (<https://is.gd/hNYJoh>), "Положенні про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії в НУБіП України" (<https://is.gd/wpIqzB>), "Положення про організацію забезпечення якості підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії НУБіП України" (зокрема 5 розділ) (<https://is.gd/rCeJOJ>). Вступники та учасники освітнього процесу за ОНП отримують інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК з різних джерел: викладачі за ОНП, гарант-завідувач кафедри, працівники деканату, офіційний сайт ЗВО, текст ОНП, РНП обов'язкових та вибіркових ОК, засоби дистанційного навчання, методичні вказівки, індивідуальні завдання тощо. Доступ до інформації на офіційних Інтернет-ресурсах ЗВО постійний та необмежений. Під час зустрічей з гарантом та НПП, продемонстровано розуміння важливості інформування здобувачів про цілі, зміст, порядок та особливості оцінювання, під час зустрічей наголошено на постійному розвитку, вдосконаленні цих процесів. Здобувачі також підтвердили, що на початку семестру викладач надає інформацію щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання за окремою ОК. В цілому, під час зустрічі, здобувачі підтвердили обізнаність у механізмах, що забезпечують інформацією щодо цілей, наповнення, форм контролю та критеріїв за освітніми компонентами. Результати опитування здобувачів, зокрема рівня задоволеності методів викладання і оцінювання, оприлюднено на сайті ЗВО (<https://is.gd/Liif1F>, <https://is.gd/hU99mr>, <https://is.gd/JqX5Sh>). Розклад занять у вільному доступі викладено на сторінці сайту "Відділ аспірантури" (<https://is.gd/W6s2OR>). На сторінці кафедри викладено графік консультацій викладачів у очному або дистанційному режимі (<https://is.gd/znFRIw>).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

У освітній складовій ОНП, у частині обов'язкових ОК, 5 кредитів ЄКТС відведено ОК "Методологія наукового дослідження та інтелектуальна власність", що забезпечує набуття універсальних навичок дослідника. Під час зустрічі з викладачами було підтверджено використання методів навчання, заснованих на дослідженнях, у всіх ОК ОНП. Наприклад, ОК "Прийняття управлінських стратегічних рішень" спрямований на формування СК1 "Здатність

виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у менеджменті і дотичних до нього міждисциплінарних напрямках" та серед ключових вмінь декларує "вміння проводити дослідження для прийняття стратегічних рішень" (стор. 2 РНП <https://is.gd/bw9RFi>). У межах освітньої складової, здобувачі ОНП беруть участь у науково-практичних комунікативних заходах. ЗВО надані матеріали на підтвердження участі здобувачів у низці науково-практичних конференцій різного рівня та тематичного спрямування (відповіді на запит ЕГ: понеділок, 24 квітня 2023 р. о 16:22:10; понеділок, 24 квітня 2023 р. о 14:31:53). У межах наукової складової ОНП підготовка здобувачів передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом наукового керівника та оформлення результатів у вигляді дисертації відповідно до "Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України" (<https://is.gd/41FycS>). Здобувачі складають індивідуальний план наукової роботи, який містить зміст, терміни виконання та обсяг наукових робіт і який є обов'язковою частиною індивідуального плану роботи здобувача ступеня доктора філософії, за результатами виконання якого проводяться атестації (приклади надано ЗВО у відповіді на запит ЕГ понеділок, 24 квітня 2023 р. о 19:55:20). Складовою наукових досліджень під час навчання також є підготовка та публікація наукових статей. Під час зустрічі здобувачі підтвердили наявність та важливість власної публікаційної активності. Здобувачі залучені до виконання НДР кафедри та факультету. Зокрема, підтверджено участь здобувачів у НДР: "Розробка інноваційної моделі розвитку сільського підприємництва в Україні з урахуванням чинника євроінтеграції, 2017-2019 рр." (Восколунов В., Хлистун Д.); "Розробка управлінського забезпечення розвитку зовнішньоекономічної діяльності агропродовольчого сектору України в умовах глобальних викликів, 2022-2023 рр." (Шубан М., Опалат Д., Ярмолюк А., Загорюлько А., Томіленко В., Вей Лі Цюнь, Гринюк С., Ші Гуанмін, Зеленський Б., Хлистун Д.); "Розробка концепції інклюзивності агропродовольчого сектору України в умовах сучасних глобальних викликів, 2022-2023 рр." (Беляєва Є., Івко В.). Отже, на основі зустрічей зі здобувачами, НПП, гарантом, науковими керівниками та адміністративним персоналом ЕГ констатує, що ОНП передбачає здобуття необхідних навичок та забезпечує можливості для здобувачів поєднувати навчання і дослідження під час реалізації ОНП та досягнення її цілей.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

У відповідності до п. 6.7 розділу 6 Статуту ЗВО НПП зобов'язані: "- забезпечувати викладання на високому науково-теоретичному і методичному рівні навчальних дисциплін відповідної ОП за спеціальністю (для педагогічних та науково-педагогічних працівників), провадити наукову діяльність (для науково-педагогічних працівників); - підвищувати професійний рівень, педагогічну майстерність, наукову кваліфікацію (для НПП)" (<https://is.gd/TdoPe3>). Сутнісні та організаційні аспекти оновлення змісту ОК унормовані у "Положенні про організацію освітнього процесу в НУБіП України" (<https://is.gd/Rl9Zbf>), "Положенні про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів ступеня PhD в НУБіП України" (<https://is.gd/65KV71>), "Положенні про освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії в НУБіП України" (<https://is.gd/whTXDE>). Підвищення власного професійного рівня НПП та підвищення кваліфікації у ЗВО регламентується "Положенням про професійний розвиток науково-педагогічних працівників НУБіП України" (<https://is.gd/GhbE7l>). Ініціативи з удосконалення змісту окремих ОК розглядаються на засіданнях кафедр аграрного факультету та узгоджуються заходи з удосконалення. Підставами для внесення змін до змісту ОК за ініціативи викладача виступають: підвищення кваліфікації, стажування (у т.ч. закордонні), участь у НДР, співпраця зстейхолдерами, власна науково-дослідна діяльність, вивчення кон'юнктури ринку праці тощо. З метою підвищення якості викладання, рівня науковості у підготовці аспірантів підвищення кваліфікації проходять усі без виключення викладачі кафедри. ЕГ надано документи на доказ участі НПП у підвищенні кваліфікації, участі у міжнародних конференціях, круглих столах, наукових симпозіумах, проходження стажувань (<https://is.gd/TWZlSk>). Зокрема гарант ОНП Балановська Т.І. у 2023 році прийняла участь у International Winter School "SOCIAL DIMENSIONS OF EUROPEAN STUDIES" (120 годин) за програмою Жан Моне, у 2022 році пройшла навчання за програмою "ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ GOOGLE ДЛЯ ОСВІТИ" у ТОВ "Академія цифрового розвитку" тощо; М.М. Деліні у 2021 році прийняла участь у програмі "EU principles and values: diversity and inclusion in education for sustainable development" (60 hours) за програмою Жан Моне та ін. ЗВО є учасником декількох проектів ERASMUS+, що дає можливість НПП приймати участь у міжнародних проектах і програмах підвищення кваліфікації. Результати наукових досліджень НПП імплементовано у ВК "Біоекономіка" (Бутенко В.М.), ОК "Прийняття управлінських стратегічних рішень", ВК "Інвестиційна політика" (Шинкарук Л.В.), ВК "Бізнес-аналіз та моделювання управлінських процесів", ВК "Інвестиційна політика" (Деліні М.М.) та інші. Отже, порівняльний аналіз ОК ОНП в динаміці, умови, створені в ЗВО та надані підтверджені результати у документальному вигляді, відповіді під час зустрічей дали можливість ЕГ дійти висновку про дійсне оновлення змісту освіти на основі актуальних наукових досягнень та практик.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Міжнародне співробітництво НУБіП України має багаторічні традиції, наразі ЗВО приймає участь у багатьох міжнародних проектах. Наразі ЗВО встановлено відносини з більш ніж 50 партнерськими організаціями міжнародного рівня (<https://is.gd/eAcc6J>, <https://is.gd/wiBoNs>). Укладені партнерські договори визначають можливості навчання за обміном, стажування, академічної мобільності. Останніми роками реалізовано декілька проектів та програм, зокрема: спільний проект за програмою ТЕМПУС ЄС "Навчальний план за спеціальністю "Охорона навколишнього середовища" в аграрних університетах - ENAGRA"; проект 7-ї Рамкової програми ЄС (FP7) "BIOCIRCLE" – формування кола співпраці розширення мережі BIONCP через національні контактні центри третіх

країн; спільний проект за програмою ТЕМПУС ЄС "Впровадження фундаментальних та новітніх наукових методик в магістерських та аспірантських навчальних планах аграрного напрямку - IMBASMA"; регіональний проект технічної співпраці МАГАТЕ „Radiological Support for the Rehabilitation of the Areas Affected by the Chernobyl Nuclear Power Plant Accident”; міжнародний стратегічний проект Вишеградського фонду "Сталий розвиток в аграрному секторі країн Вишеградської четвірки та співпрацюючих регіонів" та багато інших. Під час зустрічі з гарантом ОНП, вона відзначила, що усі викладачі кафедри проходять закордонне стажування. Зокрема міжнародне стажування проходили: Балановська Т., Деліні М., Шинкарук Л. – Латвійський Університет наук про життя та технологій; Балановська Т., Бутенко В., Байдала В. – Варшавський університет наук про життя (програма мобільності Erasmus+, Стипендіальна програма Національної комісії Польщі у справах ЮНЕСКО) (документи на доказ участі по усім НПП надані ЕГ - <https://is.gd/TWZlSk>). ЕГ відмічає розлогу міжнародні співпрацю НПП за програмами Erasmus+. Підтверджена участь здобувача за ОНП Беляєвої Є. у міжнародній програмі – International scholarship exchange of PhD and young academic staff (Вроцлавський університет природничих наук). Постійною практикою у ЗВО є практика залучення іноземних фахівців до проведення гостьових навчальних занять, це викладачі, представники редколегій іноземних видань, практикуючі фахівці тощо (<https://is.gd/YZLoFj>, <https://is.gd/rziIli>, <https://is.gd/JGXfI8>). ЗВО має значну кількість програм академічної мобільності, як вітчизняної, так і міжнародної, але останнім часом лише одна здобувачка Беляєва Є. була учасницею таких програм (<https://is.gd/njGkXp>, <https://is.gd/KlIoto>). НПП мають наукові публікації у закордонних виданнях, що підтверджується аналізом показників наукової активності викладачів (відповідь на запит: понеділок, 24 квітня 2023 р. о 19:56:38), викладання та наукові дослідження в межах ОНП поєднуються з участю НПП в міжнародних конференціях, міжнародних наукових проектах. Отже, під час зустрічей з НПП, здобувачами та керівництвом ЗВО ЕГ визнано, що навчання, викладання та наукова діяльність пов'язані з стратегічними орієнтирами інтернаціоналізації діяльності ЗВО.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Форми і методи навчання на ОНП "Менеджмент" відповідають принципам академічної свободи та студентоцентрованого підходу до навчання. Для здобувачів створено сприятливі умови для поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП. Здобувачі ОНП беруть участь у науково-практичних комунікативних заходах. Відбувається оновлення змісту ОК на основі наукових досягнень та практик, у тому числі на основі впровадження передового вітчизняного та європейського досвіду. Інтернаціоналізація діяльності є одним із стратегічних пріоритетів розвитку ЗВО. Констатується системна та розлога участь НПП та здобувачів ОНП у реалізації міжнародних проектів та програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Суттєвих недоліків щодо даного критерія експертною групою не виявлено, але також не виявлено взірцевих або інноваційних практик у ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Форми та методи навчання застосовані коректно, сприяють досягненню результатів за окремими ОК та ПРН ОНП в цілому, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи, адаптовані до діяльності за дистанційною та змішаною формами навчання. Учасники освітнього процесу за ОНП мають доступ до декількох джерел інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання за ОНП в цілому та окремих її ОК (РНП у вільному доступі). ОНП та ОК оновлюються на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі менеджменту. Здобувачі ОНП мають можливість поєднувати навчання та дослідження відповідно до освітнього рівня ОНП. Застосування цілісного підходу в оцінюванні виявлених фактів та їхнього контексту дозволило встановити, що освітня діяльність за ОНП "Менеджмент" загалом відповідає Критерію 4. ЕГ дійшла висновку про достатню відповідність за підкритеріями 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 та 4.5.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для

окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Контрольні заходи та критерії їх оцінювання, які використовуються на ОНП, є повними, чіткими та зрозумілими; вони дозволяють встановити рівень набуття здобувачами ПРН за кожним ОК. Процедуру проведення контрольних заходів регулюються "Положенням про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в НУБіП України" (<https://is.gd/wpIqzB>), "Положенням про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів ступеня PhD в НУБіП України" (<https://is.gd/65KV71>), "Положення про екзаменаційні комісії в НУБіП України". Об'єктивність та прозорість оцінювання здобувачів забезпечується шляхом оприлюднення заздалегідь критеріїв оцінювання та результатів навчання в РНП навчальних дисциплін на сайті (<https://nubip.edu.ua/node/1599/15>) та в навчально-інформаційному порталі НУБ України (<https://elearn.nubip.edu.ua>); використанням освітньої інтернет-платформи e-learn для проведення проміжних контролів у формі тестування; анкетуванням здобувачів (гостьовий/тестовий доступ до освітньої інтернет-платформи було надано у відповідь на запит ЕГ 24.04.23 о 15.56) та багаторівневими профілактичними заходами щодо роз'яснення вимог до доброчесності та механізмів оскарження результатів навчання. Атестація навчальної складової починаючи з 2021 року (<https://is.gd/8dMvv4>) відбувається переважно у формі іспитів. Але в ОК3 у РНП визначено формою контролю як залік (в ОНП 2021, 2022 це іспит). В ОК 2 не деталізовано форми контролю та критерії оцінювання. Розділ Форми контролю РНП ОК 4-8 містить матеріал загального характеру з "Положенням про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в НУБіП України" (<https://is.gd/wpIqzB>). В якості рекомендації щодо удосконалення – слід конкретизувати критерії оцінювання у РНП ОК ОНП з урахуванням спрямування та особливостей кожного ОК та скорегувати форми контролю ОК2. Аналіз РНП ОНП демонструє відповідність вимогам валідності методів та форм контрольних заходів. Оцінювання рейтингу кожного ОК здійснюється за 100-бальною системою (загальний рейтинг з ОК), та складається з поточного рейтингу з навчальної роботи (до 70 балів) та рейтингу з атестації (до 30 балів). Форми та методи поточного рейтингу є такими, що мають чисельний вираз та варіюються в залежності від контенту РНП, можуть бути у вигляді тестування (ОК 5, ВКЗ 5, ОК 7), реферату (ОК1), написання резюме, наукової статті (ОК 2); виконання поточних контрольних робіт, захисту індивідуального завдання, бліц-опитування (ОК3). Спількування зі здобувачами та аналіз результатів анкетування (<https://is.gd/u5Om7k>) засвідчили, що здобувачі освіти вважають критерії оцінювання чіткими та зрозумілими, контрольні заходи за ОНП обґрунтованими і достовірними в оцінюванні досягнення ними програмних результатів навчання та "soft skills", періодично переглядаються та удосконалюються.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Відповідно до Наказу № 1436 від 24.12.2021 МОН України затверджено стандарт вищої освіти зі спеціальності 073 "Менеджмент" для третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та введення його в дію з 2022-2023 навчального року (<https://is.gd/7xIn5g>), згідно якого атестація здобувачів освітнього ступеня доктора філософії здійснюється у формі публічного захисту дисертації. Стандартом висуваються певні вимоги до дисертаційної роботи яка не повинна містити академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації. Форми атестації здобувачів вищої освіти ОНП Менеджмент відповідають вимогам стандарту вищої освіти та регламентуються "Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Національному університеті біоресурсів і природокористування України" від 11.08.2022 (<https://is.gd/65KV71>); "Положенням про організацію забезпечення якості підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії НУБіП України" від 23.02.2022 (<https://is.gd/rCeJOJ>) та "Положенням про порядок звітування аспірантів/здобувачів та виконання індивідуального плану наукової роботи" від 26.04.2022. Наукова атестація здобувачів здійснюється у вигляді публічного захисту дисертації разовою спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти. Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального плану відповідно до затвердженого навчального плану ОНП. Згідно Положень атестація здобувачів здійснюється через звітування про виконання індивідуального навчального та наукового планів здобувача (освітньої та наукової компоненти) два рази на рік (поточна та річна атестація), відбувається на кафедрі, через розгляд атестаційної комісії та Вченій раді факультету, на підставі підтверджуючих документів - індивідуальних планів, звітів здобувачів (відповідь на запит ЕГ 24.04.23 о 19.55). Відповідно до Стандарту дисертації мають бути оприлюднено на сайті (відображено на головній сторінці ЗВО <https://nubip.edu.ua/defend>) та перевірено на ознаки плагіату. Механізм перевірки деталізується у "Положенні про порядок перевірки наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських, бакалаврських та інших робіт на наявність плагіату" (<https://is.gd/xX2ZlT>), практично реалізуються за допомогою програми перевірки на плагіат Unicheck, та відображається у Довідках (приклад Довідок наведено на запит ЕГ 24.04.23 о 20.03).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На ОНП "Менеджмент" визначені чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, які відображені у відповідних нормативних документах у відкритому доступі. Об'єктивність оцінювання знань забезпечується шляхом встановлення чітких критеріїв оцінювання знань здобувачів. Неупередженість екзаменаторів є принципом

академічної доброчесності та етичною нормою викладацької діяльності ЗВО та забезпечується наявністю та відкритістю відповідних документів, зокрема "Положенням про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в НУБіП України" (<https://is.gd/wpIqzB>), "Положенням про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів ступеня PhD в НУБіП України" (<https://is.gd/65KV71>), "Положенням про організацію забезпечення якості підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії НУБіП України" (<https://is.gd/rCeJOJ>), "Положенням про екзаменаційні комісії в НУБіП України" (<https://is.gd/PDsI9g>) визначено правила та процедури проведення контрольних заходів різних форм двома НПП. Також об'єктивність забезпечено шляхом оприлюднення критеріїв оцінювання та результатів навчання, різностороннім та поетапним інформуванням здобувачів про розклад занять, форми, методи, період контролю знань, критерії оцінювання на сайті ЗВО, на освітній інтернет-платформі e-learn та в соціальних групах, перевіркою наукових праць здобувачів на наявність академічного плагіату, публічним захистом дисертаційної роботи, анкетуваннями (опитуваннями) здобувачів, скринькою довіри в зоні поза межами камер відеоспостереження, окремо виділеною уповноваженою особою з питань запобігання та виявлення корупції. Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів регулюють "Положенням про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в НУБіП України" (<https://is.gd/wpIqzB>). "Положенням про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів ступеня PhD в НУБіП України" (<https://is.gd/65KV71>), в яких чітко та зрозуміло прописані механізми повторного проходження контрольних заходів, ліквідації академічної заборгованості, апеляції. Під час відео-зустрічі із здобувачами, НПП, гарантом, іншими допоміжними службами та менеджментом встановлено, що випадків необ'єктивності оцінювання, оскарження контрольних заходів здобувачами, конфліктних ситуацій на ОНП не було, а здобувачі ознайомлені із процедурами та можливістю оскарження конфліктів.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності у Національному університеті біоресурсів і природокористування України регулюють "Положення про порядок перевірки наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських, бакалаврських та інших робіт на наявність плагіату", "Положення про академічну доброчесність у НУБіП України від 28.02.2018, які оприлюднено на сайті ЗВО. Всі перелічені документи спрямовані на формування високої професійної культури та етичної поведінки науковця, дослідника та здобувача. Питання забезпечення академічної доброчесності задекларовано ОНП у ЗКО4 та РНО4, які повинен сформулювати кожен здобувач при вивченні ОК1, ОК3, ОК4, ОК5, ОК6, ОК7, ВК1, ВК2, ВК3, ВК4, ВК5, ВК6, ВК7. Ознайомлення здобувачів із принципами доброчесності відбувається конвергентно в багаторівневий та багатомірний спосіб через: роз'яснення та власний приклад наукових керівників та НПП під час реалізації освітньої складової ОНП; чисельні семінари наукової бібліотеки для НПП та здобувачів щодо використання наукометричних баз даних та інформаційних ресурсів; онлайн заняття з оволодіння технологій та інструментарію щодо дотримання академічної доброчесності; засідання комісії з етики та академічної доброчесності; участь здобувачів у міжнародних наукових стажуваннях з академічної доброчесності; тренінги щодо створення доброчесного середовища в університеті від НА ("Ініціативи доброчесності") та експертів з академічної доброчесності; питання дотримання вимог академічної доброчесності систематично розглядаються на засіданнях кафедри, на вченій раді факультету, на вченій раді університету, раді аспірантів. ЗВО оприлюднює на офіційному сайті дисертації здобувачів ступеня доктора філософії. В Університеті з метою протидії академічному плагіату та контролю за рівнем оригінальності наукових робіт використовують програми Unicheck (Договір № В 16-10/100 від 16.10.2022 надано на запит ЕГ 24.04.23 о 14:36), результати перевірки формуються у звіт подібності. За вимогою ЕГ було надано Довідки за результатами перевірки на академічний плагіат дисертаційних робіт здобувача Хлистуна Д.М. та випускника Восколупова В.В. (відповідь на запит ЕГ 24.04.23 о 20.03). Звіт продемонстрував дуже високі показники оригінальності (< 10% текстових запозичень). Спількування з керівниками та здобувачами підтвердило практично діючі вимоги до текстових збігів не більш ніж 10% та проведення не лише кількісного, а й якісного аналізу джерел та змісту запозичень. Під час відео-зустрічей ЕГ встановлено, що здобувачі та НПП добре поінформовані щодо Положень, процедур та механізмів дотримання доброчесності. Підтверджено стейхолдерами всіх рівнів, що фактів порушення доброчесності документально зафіксовано не було. Разом з тим, ЕГ рекомендує деталізувати у "Положенні про порядок перевірки наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських, бакалаврських та інших робіт на наявність плагіату" показники відповідних відсотків для дисертаційних робіт.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

В цілому, контрольні заходи та критерії оцінювання в ЗВО є чіткими, зрозумілими та дозволяють встановити досягнення здобувачами вищої освіти результатів навчання. Для учасників освітнього процесу визначено чіткі та зрозумілі правила оскарження контрольних заходів, вирішення конфліктів інтересів, перевірки дисертаційних робіт на плагіат за допомогою спеціальних програмних засобів. Сильною стороною є наявність чітких процедур та механізмів не лише забезпечення та дотримання всіма учасниками освітнього процесу академічної доброчесності, а й насамперед профілактики її порушення завдяки впровадженню багатоступеневого моніторингу та широкого спектру інструментів регулювання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

ЕГ виявило, що у більшості РНП розділ "форми контролю" дублює фрагмент з "Положенням про екзамени та заліки у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в НУБіП України". В якості рекомендації щодо удосконалення – слід конкретизувати критерії оцінювання у РНП ОК ОНП з урахуванням спрямування та особливостей кожного ОК та скорегувати розбіжності форм контролю в ОНП та РНП. Також ЕГ рекомендує деталізувати у "Положенні про порядок перевірки наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських, бакалаврських та інших робіт на наявність плагіату" показники відповідних відсотків текстових запозичень саме для дисертацій.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ЕГ констатує наявність чітких процедур та механізмів забезпечення і дотримання всіма учасниками освітнього процесу академічної доброчесності, реагування на її порушення та притягнення до академічної відповідальності. Експертна група робить висновок, що ОНП "Менеджмент" відповідає вимогам за всіма підкритеріями третього критерію, існує достатній рівень узгодженості з якісними характеристиками. Однак, недостатньо чіткі критерії оптимальних показників відсотків текстових запозичень для дисертаційних робіт та перевантаження РНП ОК матеріалом загального характеру зумовило загальну оцінку Критерію 5 на рівні В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

ЕГ проаналізовано зведену інформацію про викладачів ОНП "Менеджмент" (табл. 2 відомостей СО) щодо відповідності викладача ОК ОНП. Дані свідчать, що до викладання за ОНП залучаються фахівці з високою академічною та професійною кваліфікацією, високими наукометричними показниками (h-index: 100% мають > 2, 43% >6, 14% >10, i10-індекс: 43% > 3, 14% >10) міжнародним досвідом, що втілюють та розвивають цінності ЗВО. Переважна кількість викладачів ОНП (86 %) є професорами, решта - доценти. 57% мають стаж більш ніж 20 років, 43 % - більш ніж 39 років, 14% - більш ніж 50 років. Професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОНП, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Вони мають необхідну академічну кваліфікацію та публікації у фахових виданнях дотичні до ОК, які вони викладають. Наведені дані свідчать про високу публікаційну активність – всі викладачі мають статі в фахових виданнях України, у виданнях включених до наукометричних баз Scopus, Web of Science, розділи в монографіях, методичні рекомендації, навчальні посібники, ЕНК на базі навчально-інформаційного порталу НУБіП України за напрямками ОК, що викладаються на ОНП підтверджують відповідність академічної та професійної кваліфікації НПП тим навчальним дисциплінам, які вони викладають. Проте ЕГ рекомендує слідкувати за постійним оновленням та актуалізацією навчальних видань. Так Додонова В.І. не має посібників/методичних рекомендацій за ОК за останні 5 років. Інформація про академічну та професійну кваліфікацію, наукові інтереси НПП, стажування та підвищення кваліфікації, їх наукові профілі в Scopus, Google Scholar, ORCID, Publons в зручній формі представлена в активних профілях викладачів на сайті ВНЗ на сторінках кафедр (<https://nubip.edu.ua/node/12460>). Викладачі ОНП підвищують кваліфікацію відповідно до ОК (в тому числі й в межах міжнародних стажувань та проектів) частіше ніж раз на 5 років (Качмарчик С.Г. - 2017, 2018, 2019, 2021 рр.; Додонова В.І. - 2017, 2018, 200 рр.; Гречаник Н.І. - 2019, 2020, 2021 рр.; Шинкарук Л.В. – 2020, 2021, 2022, 2023 рр.; Савчук В.К. – 2018, 2019 рр.; Єрмаков О.Ю. – 2018, 2021, 2022 рр.; Байдала В.В. -2019, 2021, 2022 рр.). Результати проведення фокус-груп зі здобувачами вищої освіти ОНП та аналіз результатів анкетування (<https://is.gd/u5Om7k>) засвідчили задоволеність здобувачів професіоналізмом викладачів та рівнем їх кваліфікації. Відбір викладачів відповідає цілям ОНП та ПР навчання за ОК, а також місії НУБіП України – створювати, систематизувати, зберігати і поширювати сучасні наукові знання для покращення якості життя людей; готувати фахівців європейського і світового рівня інтелектуального та особистісного розвитку.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Процедури конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників в ЗВО є чіткими, прозорими, регламентуються Порядком конкурсного відбору на заміщення посад НУБіП України, що розміщено на офіційному сайті (<https://cutt.ly/jOoH6zR>) та містить повну структуровану інформацію щодо вимог до претендентів, умов, етапів та термінів конкурсного відбору. Задля того, щоб ОНП відповідала високим стандартам ЗВО, вимоги до викладачів досить високі як за педагогічним досвідом (стаж понад 10 років, певний обсяг лекційних курсів на ЕНК), так й за публікаційною активністю (не менше трьох публікацій за останні п'ять років за спеціальністю у періодичних виданнях та наукометричних базах Scopus або Web of Science), науковим керівництвом, періодичністю міжнародного стажування та підвищення кваліфікації. Для підвищення прозорості та багатовимірності оцінки професіоналізму викладачів в ЗВО впроваджено рейтингову систему оцінки кадрів ("Положення про рейтингову систему оцінки діяльності науково-педагогічних працівників та структурних підрозділів Національного університету біоресурсів і природокористування України" (<https://is.gd/xCuFNo>) відповідно до методики обліку роботи НПП, яка регламентується "Положенням про планування та облік роботи науково-педагогічних працівників НУБіП України" (<https://nubip.edu.ua/node/110734>). Рішення про оптимальних кандидатів на викладання на ОНП, що відповідають ОК, приймається багатоетапно через аналіз відповідності вимог, проведення відкритого заняття, колективного обговорення на засіданні кафедри, засідання вченої ради факультету, університету, роботу кадрової комісії. ЗВО здійснює постійний моніторинг відповідності рівня професіоналізму викладачів через проведення відкритих занять. (<https://nubip.edu.ua/node/70459>) та анкетування здобувачів (<https://is.gd/u5Om7k>). Варто відзначити, що результати проведення фокус-груп з викладачами ОНП засвідчили задоволеність процедурами та прозорістю конкурсного добору, а здобувачів – майстерністю викладачів. У цілому ЕГ дійшла висновку, що в ЗВО процедури конкурсного добору НПП є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОНП "Менеджмент".

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Залучення роботодавців на всіх етапах до організації та реалізації освітнього процесу є однією з особливостей та сильних сторін ОНП. В НУБіП України створено ради роботодавців, діяльність яких регламентується Положенням про ради роботодавців в НУБіП України (<https://cutt.ly/18xa4W6>). На факультеті АМ працює з 2015 року Рада роботодавців факультету (<https://nubip.edu.ua/node/1599/12>), яка діє на підставі Положення про раду роботодавців факультету аграрного менеджменту НУБіП України (<https://is.gd/tjEaRG>), в якому врегульовуються питання щодо діяльності, завдань, механізмів взаємодії Ради з факультетом. Розвивається декілька напрямів залучення роботодавців та інших зовнішніх стейкхолдерів до організації та реалізації освітнього процесу за ОНП, а саме: 1) залучення до рецензування ОНП "Менеджмент" (додано до звіту СО), зокрема Ходаківської О. В., заступника директора з науково-проектної роботи ННЦ "Інституту аграрної економіки", Прокопенко Р. начальника відділу МЦАЦС ГУЦПДРРСЕМЕУ; на етапі створення та до обговорення в процесі розвитку з метою удосконалення у 2021 (<https://nubip.edu.ua/node/91406>), 2022 (<https://nubip.edu.ua/node/107902>), 2023 (<https://nubip.edu.ua/node/123020>); 2) проведення гостьових лекцій (від ген. директора підприємства UKRAVIT Ільченко В. "Економічна оцінка сільськогосподарського виробництва та роль Українського оригіналу в сучасних умовах господарювання"; від начальника Управління аграрного експорту та логістики Міністерства аграрної політики та продовольства України Мороз М. "Процедура вступу України до ЄС: проведення переговорів", від Бобрової О. керівника практики Бенчмаркінг AgroHub "Benchmarking — це інструмент для ухвалення правильних рішень", 3) участь у семінарах зокрема "Сільське господарство України в роки війни та період повоєнної відбудови" від Інституту розвитку села та сільського господарства Польської академії наук; 4) конференції: "Роль молоді у розвитку АПК України", "Інклюзивний розвиток національної економіки: глобальні тенденції, можливості України та роль агропродовольчого сектору"; 5) круглих столах та форумах - "Ефекти зумовлені війною в Україні"; 6) відвідування здобувачами ННЦ провідних закладів галузі "Інституту аграрної економіки", Національної асоціації дорадчих служб України, спілкування з провідними вченими, практиками та менеджерами; 7) спільні публікації; 8) участь міжнародних проектах зокрема Міністерства освіти і науки Польщі та Варшавської Політехніки; Міжнародній зимовій школі "Соціальні виміри європейських студій"; 9) співпраці із фахівцями Національного агентства забезпечення якості вищої освіти. Під час зустрічей НПП та здобувачі підтвердили широке, постійне та різноманітне залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу на ОНП. За результатами проведеної експертизи ЕГ підтверджує, що НУБіП України активно, на постійній основі, залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу багатоглядне та на всіх його етапах.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Однією з особливостей ОНП "Менеджмент" є її практична спрямованість. Тому для її реалізації регулярно залучаються як внутрішні, так і зовнішні професіонали-практики, експерти галузі та представники роботодавців в декількох формах. Аналіз відомостей про НПП ОНП свідчить, що на ОНП працюють внутрішні професіонали-практики: Савчук В. К. має практичний досвід заступник головного бухгалтера в агросфері; Байдала В. В. – досвід ведучого економісту відділу статистики АПК Сумського обласного управління статистики; бухгалтеру фінвідділу Сумського відділу Укрзалізниці; Бутенко В. М. – досвід провідного економіста відділу статистики АПК та навколишнього середовища Сумського обласного управління статистики. Серед зовнішніх професіоналів-практиків, що приймають участь у ОНП слід відмітити лекції: Ільченко В. (ген. директора підприємства UKRAVIT) (<https://nubip.edu.ua/node/123624>); Мороз М. (Начальник Управління аграрного експорту та логістики Міністерства аграрної політики та продовольства України) (<https://nubip.edu.ua/node/122392>); Бобрової О. (керівниця практики Бенчмаркінг AgroHub) (<https://nubip.edu.ua/node/123115>) та інш. На відкриту зустріч при

акредитації ОНП долучилися біля 20 зовнішніх стейкхолдерів, які приймали участь у рецензуванні, обговоренні та удосконаленні ОНП (Ходаківська О., Попова О., Бондарь О.); проведенні гостьових лекцій (Мороз М.); співпраці на конференціях. Таким чином, можна зробити висновок, що НУБіП активно і на постійній основі співпрацює із стейкхолдерами, що представляють суб'єктів бізнесу, професіоналів-практиків, експертів та представників роботодавців. ЕГ виявило не тільки бажання здобувачів вищої освіти щодо такої практики зовнішніх запрошених лекторів, а й готовність випускників долучитись до цього процесу. Проте ЕГ рекомендує більш сприяти формалізації та автоматизації цього процесу співпраці та застосовувати не лише майданчики соціальних мереж та інформаційне середовище сайту, а й впроваджувати інші засоби як технологічні (використання CRM системи), так й організаційні – створення Ради випускників з метою підвищення оперативності взаємодії та широти охоплення зовнішніх професіоналів-практиків.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В НУБіП України створено систему професійного розвитку (підвищення кваліфікації) викладачів, яка регулюється Положенням про професійний розвиток науково-педагогічних працівників НУБіП України (<https://nubip.edu.ua/node/84311>), в якому чітко прописано вимоги до періодичності та обсягів, форм планування та звітування, етапів організації процесу та визнання результатів. Положенням передбачено підвищення кваліфікації кожні 5 років. Але накопичувальна система дає можливість враховувати обсяги підвищення кваліфікації впродовж міжтестастійного періоду та сприяють перманентності процесу професійного зростання. Протягом останніх 5-ти років усі НПП, задіяні на ОНП, пройшли неодноразове підвищення кваліфікації: Качмарчик С.Г. - міжнародне стажування в європейських університетах Чехії та Словаччини (2018 рік); в Consilium Limited Liability Company (м. Варшава, Польща 2021 рік), підвищення кваліфікації в Центрі післядипломної освіти та екстернату Київського національного лінгвістичного університету (2017 та 2019 роки). Додонова В.І. - міжнародне стажування в Collegium Civitas (Poland, Warsaw, 2020 р.); підвищення кваліфікації в Інституті соціології НАН України (2017 р.), навчання за модулем з ІКТ у КУ ім. Б. Грінченка (2018 р.). Гречаник Н.І. - підвищення кваліфікації у НА педагогічних наук України (2019 р.), Глухівський НПУ імені О. Довженка (програми 2020 р. та 2021 р.). Шинкарук Л.В. міжнародне стажування у Латвійському університеті наук про життя та технології (2022 р.), в УПН ВайєнштефанТріздорф (2022 р.); за напрямком "European integration of the Baltic states (Lithuania, Vilnius, 2021 р.), в Академії Поморська (Польща, м. Слупецьк, 2020 р.), участь у міжнародній зимовій школі за проектом Ж. Монне (2023 р.), підвищення кваліфікації деканів факультетів, директорів ННІ (2021 р.). Савчук В.К. підвищення кваліфікації підприємстві "Спрінт-К" з використання хмарних сервісів Майкрософт у навчальному процесі (2018 р.) та КП М.Е.Дос (2019 р.). Єрмаков О.Ю. - підвищення кваліфікації деканів, гарантів ОНП (2021 р.), з технологій Веб 2.64 (2018 р.), підвищення кваліфікації в НА аграрних наук України (2021 р., 2022 р.), в МОН України (2022 р.). Байдала В.В. - міжнародне стажування в Варшавському університеті наук про життя (м. Варшава, Польща, 2019 р.), в Латвійському університеті наук про життя та технологій (2021 р., 2022 р.), у ВайєнштефанТріздорф (Німеччина) (2022 р.); підвищення кваліфікації деканів факультетів, директорів ННІ (2021 р.), Німецько-український агрополітичний діалог АПД (2021 р.), Цифрові інструменти Google для освіти (2022 р.). В НУБіП України існує гарна практика щодо сприяння професійного розвитку викладачів через власні варіанти програм підвищення кваліфікації (<https://nubip.edu.ua/node/1069/17>) та налагоджені процедури моніторингу рівня професіоналізму викладача: рейтингування (<https://griml.com/WxuTx>), анкетування здобувачів (<https://is.gd/KN38UH>).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В НУБіП України стимулюється розвиток викладацької майстерності шляхом матеріальної, моральної та забезпечуючої підтримки викладачів. "Положення про оплату праці співробітників університету" (<https://griml.com/uP8z7>), Положення про преміювання працівників НУБіП України (<https://cutt.ly/dOsXaPk>), Положення про надання щорічної грошової винагороди педагогічним працівникам НУБіП України за сумлінну працю, зразкове виконання посадових обов'язків (<https://cutt.ly/rOsXeko>) регламентують критерії та процедури матеріального стимулювання за результатами створення рейтингу НПП (<https://griml.com/WxuTx>). В Положенні про рейтингову систему оцінки діяльності науково-педагогічних працівників та структурних підрозділів Національного університету біоресурсів і природокористування України (<https://is.gd/xCuFNo>) чітко прописано механізм формування посадових окладів за результатами рейтингу. ЕГ з'ясовано, що на ОНП є приклади матеріального стимулювання: Балановську Т.І. та Луцяка В.В. преміювали за високу активність і досягнуті успіхи в навчально-виховній роботі зі студентами, проведення робіт з покращення навчального процесу (Наказ про преміювання від 14.06.2022 р. № 794 "К"); Деліні М. М., Луцяка В. В., Резнік Н. П. - за високі досягнення у публікаційній активності, а саме підготовці та публікації трьох і більше наукових праць у виданнях, що індексуються наукометричними базами Scopus, Web of Sciences (Наказ про преміювання від 20.10.2022 р. № 1637 "К"). До моральних методів стимулювання вдосконалення викладачів належать грамоти, присвоєння почесних звань та звань кращого викладача (за результатами анкетування здобувачів). Викладачів ОНП багаторазово нагороджено Почесними грамотами Кабінету Міністрів України (Савчук В.К., Шинкарук Л.В. 2018 р.), Почесними грамотами Національного університету біоресурсів і природокористування України (Савчук В.К., Шинкарук Л.В. 2020 р., Балановська Т. І. 2022 р.), Нагрудними знаками МОН України (Савчук В.К. 2020 р., Єрмаков О.Ю. 2021 р.); отримали Подяки Міністерства освіти і науки України (Балановська Т. І. 2019 р.), почесні звання "Заслужений науково-педагогічний працівник Національного університету біоресурсів і природокористування України" (Балановська Т. І. 2021 р.), "Заслужений професор Національного університету біоресурсів і природокористування України" (Єрмаков О. Ю. 2021) (відповідь на запит ЕГ від 25.04.2023 р. о 17:36). До забезпечуючих методів

стимулювання слід віднести створення ЗВО інформаційних, організаційних та технологічних умов для підвищення викладацької майстерності (стажування, курси, семінари, вебінари, гостьові лекції, підбір видань для безкоштовних публікацій у виданнях, що індексуються у наукометричних базах даних Scopus і Web of Sciences). За результатами проведеної експертизи ЕГ підтверджує, що ЗВО всебічно та в різні форми стимулює розвиток викладацької майстерності НПП.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

До викладання на ОНП залучено потужний якісний склад викладачів, академічна та професійна кваліфікація яких корелює із ОК та забезпечує досягнення визначених ОНП цілей та ПРН. Процедури добору викладачів є прозорим і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОНП "Менеджмент" та відповідають цілям ОП та ПР навчання за ОК, а також місії НУБіП України. Для підвищення прозорості та багатовимірності оцінки професіоналізму викладачів в ЗВО впроваджено рейтингову систему оцінки кадрів. На ОНП активно, на постійній основі реалізується практика залучення роботодавців до організації та підтверджено широкое, постійне та різноманітне залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу. Для підтримки зв'язків наука-практика на ОНП "Менеджмент" регулярно залучаються як внутрішні, так і зовнішні професіонали-практики, експерти галузі та представники роботодавців в різних формах. В НУБіП України розроблено чітку, зрозумілу і дієву систему мотивації НПП, що шляхом матеріальної, моральної та забезпечуючої підтримки викладачів всебічно та в різні форми стимулює НПП до професійного розвитку та підвищення викладацької майстерності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкою стороною ЕГ вважає те, що взаємодія з зовнішніми стейкхолдерами відбувається переважно шляхом прямого спілкування, в "ручному режимі". ЕГ рекомендує застосовувати не лише спільні комунікаційні заходи та майданчики соціальних мереж, а й впроваджувати сучасні технологічні засоби (CRM-системи), сприяти створенню Ради випускників ОНП задля підвищення оперативності та широти охоплення потенціалу зовнішніх професіоналів-практиків.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ОНП "Менеджмент" характеризується достатнім рівнем узгодженості із якісними характеристиками 6 критерію. ЕГ надані рекомендації щодо покращення ОНП за критерієм 6.4. До того ж, враховуючи узгодженість за підкритеріями 6.1, 6.2, 6.3, 6.5, 6.6, виходячи з релевантності викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, можна зробити висновок, що ОНП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 6 з недоліками, що можуть бути усунені найближчим часом.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час огляду МТБ, ЕГ пересвідчилась, що матеріально-технічні умови є достатніми для реалізації освітнього процесу, забезпечення навчально-виховного процесу, наукової роботи та соціально-побутових потреб здобувачів та викладацького складу. Аудиторний фонд ЗВО оснащений сучасними комп'ютерами, обладнанням для відеозапису занять, мультимедійною технікою, вільним доступом до інтернет. Досягнення визначених ОНП цілей та ПРН забезпечується на основі використання загального та спеціального фондів ЗВО. Перегляд матеріально-технічних ресурсів було організовано за підтримки онлайн – огляду. Таким чином експертна група мала змогу повністю підтвердити, що фінансові та матеріально-технічні ресурси забезпечують освітній процес на ОНП "Менеджмент", а саме: потужне студентське містечко (<https://www.youtube.com/watch?v=a5RX2dbiN5k>), музей історії університету (https://museum-portal.com/ua/muzeyi/121_nubip---muzey-istoriyi-universitetu), музей лісових звірів та птахів імені професора О.О. Саланського (https://museum-portal.com/ua/muzeyi/122_nubip---muzey-lisovih-zviriv-ta-ptahiv),

музей анатомії (https://museum-portal.com/ua/muzeyi/124_nubip---muzey-anatomiyi) військова підготовка (https://nubip.edu.ua/structure/viyskiova_kafedra), спортивні секції та клуби (<https://nubip.edu.ua/node/4220>), студії кафедри культурології (<https://www.youtube.com/watch?v=XTsmpNIJEMw>), наявність фонду навчально-наукових лабораторій та аудиторій з мультимедійним обладнанням: навчально-наукова-виробнича лабораторія "Кабінет менеджменту" (<https://nubip.edu.ua/node/1141/12>), навчально-наукова лабораторія інвестиційного планування (<https://nubip.edu.ua/node/64410>), навчально-науково-виробнича лабораторія "Бізнес аналітики" (<https://nubip.edu.ua/node/74569>), облаштовані тимчасові укриття в гуртожитках та навчальних корпусах НУБіП України, наукова бібліотека, яка має 5 філій, 2 читальні зали з фондом понад один мільйон примірників літератури (<https://nubip.edu.ua/structure/library>), оздоровчий центр <https://cutt.ly/3ge1e38>, студентський спортивно-оздоровчий табір (<https://nubip.edu.ua/node/92408>). На території університету розташований медичний пункт. Онлайн тур, проведений під час експертизи, дозволяє засвідчити про задовільні умови проживання здобувачів ВО за цією ОНП у гуртожитку. ЕГ робить висновок, що заявлена у Відомостях про самооцінювання та підтверджена під час огляду матеріально-технічна база ЗВО дозволяє створювати сприятливе освітнє середовище для досягнення здобувачами вищої освіти визначених результатів навчання.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

На зустрічі з адміністративним персоналом було підтверджено, що оновлення бібліотечного фонду науковими та навчально-методичними матеріалами у електронному та паперовому вигляді відбувається систематично. Під час зустрічей ЕГ зі здобувачами та НПП було відмічено, що вони повністю задоволені умовами, які створює та забезпечує ЗВО для реалізації ОНП, проведення наукових досліджень та соціальної діяльності. У цілому ЕГ підтверджує, що ЗВО забезпечує безоплатний доступ НПП і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОНП "Менеджмент".

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

На підставі огляду матеріально-технічної бази НУБіП України, результатів проведених зустрічей зі здобувачами ВО, представниками студентського самоврядування, НПП, представниками допоміжних підрозділів ЕГ було встановлено, що викладачі та здобувачі ВО мають доступ до таких елементів інфраструктури, як спортивні секції та клуби (<https://nubip.edu.ua/node/4220>), медпункт, наукова (<https://nubip.edu.ua/structure/library>), цифрова DGLibrary (<https://nubip.edu.ua/node/67927>) й електронна eNULESIR (<https://nubip.edu.ua/node/17325>) бібліотека, наукометричних баз даних SCOPUS, WoS (<https://nubip.edu.ua/node/39060>) бібліотека, комп'ютерні аудиторії, котрі необхідні для навчання, викладацької та наукової діяльності за ОНП "Менеджмент". Під час спілкування представники різних фокус-груп підтвердили, що доступ до усієї інфраструктури ЗВО є безкоштовним. В НУБіП України діє центр соціально-психологічної служби (<https://www.youtube.com/watch?v=tD7VILFYvNE>), що за запитом діагностує психологічний стан здобувачів ВО та консультує їх, НПП з приводу проблем, що виникають у ході навчально-виховного процесу, займається просвітницькою діяльністю (<https://cutt.ly/2nTDccw>). На підставі відеогляду приміщень, виділених для функціонування відповідних служб, кафедри, а також навчальних і лекційних аудиторій, навчально-наукових лабораторій, навчально-науково-виробничих лабораторій кафедри (<https://nubip.edu.ua/node/1599/15>) ЕГ зроблено висновок, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

НУБіП України забезпечує достатню освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти ОНП "Менеджмент". Освітня та консультативна підтримка здобувачів ВО реалізується через комунікації "науковий керівник-здобувач вищої освіти", "викладач-здобувач вищої освіти", "завідувач відділу аспірантури - здобувач ВО", "завідувач кафедри-здобувач ВО", що формуються за рахунок соціальних мереж, електронної пошти. Інформаційна підтримка здобувачів вищої освіти реалізується за рахунок створення належних умов для доступу до інформаційних ресурсів та інфраструктури ЗВО. Соціальна підтримка здобувачів вищої освіти забезпечується достатньо розвинутою соціальною інфраструктурою НУБіП України. ЕГ підсумовує, що система підтримки здобувачів освіти налагоджена на достатньому рівні для того, щоби задовольняти їхні потреби під час навчання з огляду на питання, що можуть виникати.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

В НУБіП України створені умови для здобувачів із особливими потребами згідно Положення про організацію освітнього процесу в НУБіП України (<https://cutt.ly/XOtZVdY>). Студентське містечко пристосоване до вимог для здобувачів із особливими потребами щодо безпеки шляхів руху (зокрема, евакуаційних), студентські гуртожитки, пандуси, навчальні аудиторії також пристосовані. Гарант ОНП підтвердив, що всі умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами створені, проте випадків навчання на ОНП таких осіб не було.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Процедури вирішення конфліктних ситуацій в НУБіП України регулюються такими внутрішніми документами: Положенням про протидію сексуальним домаганням і дискримінації в НУБіП України (<http://surl.li/exifk>), Антикорупційною програмою НУБіП України <http://surl.li/fdksa>, наказ ректора університету "Про запобігання та врегулювання конфлікту інтересів в НУБіП України" від 02.06.2020 р. № 418, розпорядження від 05.10.2020 р. № 25 на виконання листа МОН від 28.09.2020 р. № 1/9-545) <https://nubip.edu.ua/node/18211/3>, <https://nubip.edu.ua/node/18211/2>. Положення про попередження та протидію сексуальним домаганням та дискримінації в НУБіП України <https://nubip.edu.ua/node/71477>. На зустрічах здобувачі ВО та викладачі підтвердили, що знають про те, що в університеті, діє центр соціально-психологічної служби кафедри психології <https://nubip.edu.ua/node/4653> та соціально-психологічна служба <https://nubip.edu.ua/node/47818/21>. Вони ознайомлені з основними завданнями, котрі вирішуються, проте серед присутніх не було виявлено людей, котрі б зверталися за такою допомогою. Скарги здобувачів збираються через "Скриньки довіри", що розташовані у навчальних корпусах НУБіП. Здобувачі ВО ОНП підтвердили, що ознайомлені з процедурами вирішення конфліктних ситуацій в НУБіП.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Потужна матеріально-технічна база для підготовки фахівців у ЗВО загалом та для ОНП "Менеджмент", яка дозволяє повністю виконати поставлені в ОНП цілі та досягти ПРН. ЗВО забезпечує безоплатний та безперешкодний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів. У ЗВО наявні служби та підрозділи для підтримки здобувачів ВО, вирішення їх конфліктів та належного консультування.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Суттєвих недоліків щодо даного критерія експертною групою не виявлено, але також не виявлено взірцевих або інноваційних практик у ЗВО.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОНП загалом відповідає якісним характеристикам за підкритеріями 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5 та 7.6. Сайт ЗВО в повній мірі забезпечений інформацією про фінансовий стан та матеріально-технічне забезпечення. Особлива увага приділяється забезпеченню безпеки освітнього середовища для життя і здоров'я учасників освітнього процесу шляхом наповнення сайту ЗВО необхідною інформацією. Консультативна та соціальна підтримка здійснюється за допомогою відповідних підрозділів. ЗВО має створені умови для маломобільних груп населення. Як результат ОНП загалом відповідає визначеному критерію з оцінкою на рівні В.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Ключовим документом, відповідно до якого регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП, що акредитується, у ЗВО є "Положення про освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії в НУБіП України" (<https://is.gd/whTXDE>). Цей документ містить процедуру моніторингу ОНП, яка реально застосовується у ЗВО. Результатом моніторингу може бути оновлення або модернізація змісту ОНП або її компонентів, після чого ОНП повинна пройти повторне затвердження. Важливу роль у розробці та удосконаленні ОНП відіграє "Положення взаємодії учасників освітнього процесу при підготовці фахівців III-го освітньо-наукового рівня та акредитації їх програм" (<https://is.gd/H2J9fM>), яке імплементує вимоги НАЗЯВО до внутрішніх процесів ЗВО. Підставами для оновлення ОНП є ініціатива і пропозиції гаранта ОНП і НПП, які її реалізують; результати оцінювання якості; об'єктивні зміни ресурсних умов реалізації ОНП. Модернізація ОНП також може проводитися з ініціативи підрозділів, що є відповідальними за забезпечення якості освітнього процесу: деканат факультету, науково-дослідна частина, відділ якості тощо. У 2022 р. ОНП оновлено відповідно до виходу Стандарту вищої освіти. У ЗВО оновлені редакції ОНП та НП перезатверджуються щорічно, кожен набір вступників навчається за своєю ОНП та НП. Затверджені ОНП оприлюднюються на сайті ЗВО (<https://is.gd/djiT28>). Ініціативи та факти змін у ОНП 2022 та 2023 років, що зазначені у формі самооцінювання, підтверджені на фокус-зустрічах із стейкхолдерами та здобувачами. Вивчення думок зацікавлених сторін щодо процедур удосконалення ОНП реалізовано у ЗВО у вигляді опитувань та спільних заходів. Документи, які описують та конкретизують процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП, викладені на сайті ЗВО. На фокус-зустрічах в цілому підтверджено як наявність, так прозорість та зрозумілість відповідних процедур.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У ЗВО до здобувачів ставляться як до відповідальних учасників освітнього процесу, які найбільш повно можуть оцінити якість ОНП. Участь здобувачів у процесах удосконалення ОНП відбувається за двома напрямками. Перший – анонімне анкетування на сайті ЗВО (<https://is.gd/ZiBQyy>, <https://is.gd/lBQED9>), результати якого опрацьовуються та затверджуються засіданнями кафедр. Другий – обговорення шляхів удосконалення ОНП на суспільних заходах: круглих столах, конференціях, зустрічах з роботодавцями тощо. До складу проектної групи ОНП було включено аспіранта Восколупова В., а з 2023р. – Беляєву Є., що дає можливість безпосереднього залучення здобувачів вищої освіти до забезпечення якості ОНП. На зустрічі з представниками студентського самоврядування також було підтверджено участь здобувачів у процесі удосконалення ОНП. Функції органів самоврядування виконують Спілка молодих вчених НУБіП України (<https://is.gd/MSWDwe>) та Рада аспірантів НУБіП України (<https://is.gd/WZMWog>). Органи самоврядування є повноцінним учасником процесу забезпечення якості ОНП "Менеджмент" в НУБіП України (<https://is.gd/86VyCJ>, <https://is.gd/e8sa5Z>). ЕГ представлено на розгляд документи (протоколи та рішення органів самоврядування), де розглянуто та затверджено звернення ради аспірантів до проектної групи ОНП про зміни (відповідь на запит серед, 26 квітня 2023 р. о 12:54:34). Під час зустрічі представники самоврядування підтвердили, що позиція студентства враховується адміністрацією ЗВО у повній мірі. Натомість ЕГ відзначається, що у відповідності до п. 3. "Порядку опитування здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, аналізу та представлення результатів опитування" (<https://is.gd/oTo7P9>) виокремлюється 11 окремих напрямів обов'язкових опитувань здобувачів, але у ЗВО не використовуються анкети для здобувачів за усіма цими окремими напрямками. Опитування проводяться у комплексних анкетах (наприклад, <https://is.gd/ZiBQyy>), де кожному з напрямів приділено 1-2 запитання, що не дозволяє у повній мірі здобувачу виказати своє відношення до предмету опитування і тому результати опитувань мають занадто узагальнений характер. ЕГ рекомендує з наступного навчального року запровадити анкетування з використанням окремих розлогих анкет за окремими напрямками.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

У ЗВО здійснюється активна робота щодо залучення роботодавців до планування та організації освітнього процесу, у тому числі до забезпечення якості ОНП. У ЗВО на постійній основі відбуваються спільні заходи: круглі столи, конференції, ярмарки вакансій, семінари. У ЗВО створено Раду роботодавців (<https://is.gd/BeoZLV>). Раду роботодавців факультету аграрного менеджменту очолює Висоцький Тарас Миколайович, Перший заступник міністра аграрної політики та продовольства України. Головна мета взаємодії з Радою роботодавців – вироблення стратегії та напрямів провадження освітньої та наукової діяльності на факультетів. Зі слів гаранта ОНП, вплив Ради роботодавців на зміст ОНП та НП є найпотужнішим з усіх залучених до цього стейкхолдерів. На зустрічі роботодавців були присутні зокрема: директор департаменту торгівельних угод та розвитку експорту Міністерства економіки України – Жемойда Олександр Віталійович; начальник відділу аграрного експорту та логістики Міністерства аграрної політики та продовольства України – Мороз Микола Анатолійович; головний науковий співробітник відділу форм і методів господарювання в агропродовольчому комплексі ДУ "Інститут економіки та прогнозування" – Попова Ольга Леонтіївна; старший науковий співробітник Лейбніц-Інституту аграрного розвитку у країнах з перехідною економікою (IAMO) – Перехожук Олександр Петрович; менеджер з розвитку аграрних ринків, Програма Агро USAID з аграрного і сільського розвитку (АГРО) – Бакун Юрій Олексійович та інші. Під час зустрічі роботодавці підтвердили, що університет цікавиться їхньою точкою зору щодо актуальних напрямів підготовки спеціалістів та враховує їхні побажання та пропозиції при удосконаленні ОНП. У ЗВО налагоджена процедура опитувань роботодавців та обробки накопичених думок.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

У ЗВО централізованим підрозділом з питань взаємодії з випускниками є відділ з працевлаштування випускників та видачі документів про вищу освіту (<https://is.gd/HC05bJ>). Відділ збирає та систематизує також інформацію щодо доступних для випускників вакансій від компаній Ради роботодавців університету та факультетських рад роботодавців, а також інших партнерів університету (<https://is.gd/RmkiCo>). Під час зустрічі начальник відділу з працевлаштування випускників та видачі документів про вищу освіту – Галайдюк Лідія Юріївна – підтвердила наявність та працездатність процедур збирання інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОНП. Випускові кафедри за ОНП здійснюють збір та накопичення інформації про випускників, відділ з працевлаштування випускників узагальнює цю інформацію та формує відповідні бази даних щодо працевлаштування та подальшого кар'єрного зростання випускників. Кафедри факультету аграрного менеджменту проводять регулярні зустрічі з випускниками, де відбувається додатковий збір та коригування інформації щодо їхньої кар'єри. На безперервній основі проводяться он-лайн опитування випускників та обробка отриманої інформації. Випускники ОНП минулого року працевлаштовані у університеті: Восколупов В. (асистент кафедри менеджменту ім. проф. Й.С. Завадського НУБіП України), Кендус Д. (асистент кафедри виробничого та інвестиційного менеджменту НУБіП України). В цілому інформація щодо наявності процедур збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників підтверджена на зустрічах з випускниками, адміністративним персоналом та роботодавцями. Під час зустрічі з адміністративним персоналом та НПП було відзначено, що у даний момент відбувається юридичне оформлення створеного у ЗВО "Клубу випускників", який суттєво підвищить рівень взаємодії ЗВО та його випускників.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Як встановлено ЕГ, питання організації системи якості в університеті, моніторинг, вимірювання, аналіз та оцінювання освітньої діяльності у ЗВО здійснюється відповідно до процедур, визначених низкою нормативних документів. Загальні аспекти викладено у "Положенні про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти у НУБіП України" (<https://is.gd/ouprkFI>). Аспекти, що пов'язані з якістю саме освітніх програм викладено у "Положенні про освітньо-наукові програми підготовки докторів філософії в НУБіП України" (<https://is.gd/whTXDE>), "Положенні взаємодії учасників освітнього процесу при підготовці фахівців III-го освітньо-наукового рівня та акредитації їх програм" (<https://is.gd/H2J9fM>). В цілому розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти викладено у вказаних документах, та підтверджено його зрозумілість та прозорість під час зустрічей з викладачами та адміністративним персоналом. У ЗВО функціонує відділ якості освіти, маркетингу та профорієнтаційної роботи (<https://is.gd/AamlzX>), основним завданням якого є координація діяльності з розробки, впровадження та підтримки функціонування внутрішньої системи менеджменту якості. Ступінь та характер участі інших функціональних підрозділів загалом співпадає з тими відомостями, що були подані у формі самоцінювання ОНП. Відділ внутрішнього аудиту провадить аналіз дотримання прийнятої політики, внутрішніх положень та інших внутрішніх вимог; контролює та консультує кафедри з відповідних питань. У ЗВО сертифікована система менеджменту якості згідно стандарту ISO 9001:2015 (<https://is.gd/XqV4yT>, <https://is.gd/zXLjhr>). За результатами застосування процедур внутрішнього забезпечення якості освіти за час реалізації ОНП було виявлено недоліки, пов'язані з недостатньою відповідністю методичного забезпечення ОК вимогам дистанційного навчання. Як реакція на ці зауваження було розроблено повністю електронні курси за обов'язковими ОК ОНП. Відділом якості освіти, маркетингу та профорієнтаційної роботи проводяться регулярні опитування серед викладачів та здобувачів щодо якості освітніх програм (<https://is.gd/ehTieh>). В цілому, відштовхуючись від аналізу документів та результатів зустрічей, ЕГ підтверджує, що система забезпечення якості забезпечує адекватне та вчасне реагування на виявлені недоліки у ОНП та зумовлює заходи по їхньому усуненню, враховуючи рекомендації, які надані при акредитації інших ОП ЗВО.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Поточна акредитація ОНП є першою за процедурою НАЗЯВО, тому результатів зовнішнього забезпечення якості освіти за ОНП відсутні. Попередня акредитація відбулася у автоматичному режимі на підставі Постанови КМУ від 16.03.2022 № 295 "Про особливості акредитації освітніх програм, за якими здійснюють підготовку здобувачі вищої освіти, в умовах воєнного стану". При проведенні поточної акредитації ОНП університетом враховується досвід акредитації інших ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Вивчення нормативних документів ЗВО, оприлюдненої на сайті інформації, а також спілкування з учасниками освітнього процесу показало, що в академічній спільноті НУБіП сформовано культуру якості, яка сприяє постійному розвитку як Університету в цілому, так і ОНП зокрема. Керівний та адміністративний персонал ЗВО, гарант ОНП, група забезпечення ОНП, академічний персонал та здобувачі під час зустрічей продемонстрували та підтвердили відчуття важливості для них даної ОНП, їхнього усвідомлення цінностей вищої освіти та бажання до подальшого розвитку якості освітнього процесу. Під час зустрічі з представниками Ради аспірантів підтверджена зростаюча роль студентства як активного учасника освітнього процесу. Запрошені представники роботодавців підтвердили важливість даної ОНП для забезпечення професійними кадрами підприємств галузі та регіону. Нормативні документи, які регламентують діяльність внутрішньої системи забезпечення знаходяться у вільному доступі для всіх зацікавлених осіб. Залучення академічної спільноти до процедур внутрішнього забезпечення якості ОНП ініціюється та організовується кафедрами факультету аграрного менеджменту. У ЗВО останнім часом вжито низку важливих заходів, які сприяли формуванню культури якості, зокрема, у сфері академічної доброчесності (наприклад, <https://is.gd/fW9UoL>, <https://is.gd/5ch4n6>). У ЗВО здійснюється якісна перевірка текстових запозичень у письмових роботах здобувачів ОНП в використанні рекомендованого МОН України програмного продукту, у чому ЕГ пересвідчилася з наданих ЗВО на запит ЕГ документів. Педагогічна майстерність НПП, задіяних у реалізації ОНП, удосконалюються завдяки підвищенню кваліфікації, у тому числі за внутрішніми і зовнішніми програмами стажування. У ЗВО наявна нормативна база, що слугує підґрунтям формування культури якості та охоплює основні її складові: внутрішнє забезпечення якості освіти, дотримання академічної доброчесності, моніторинг і перегляд ОНП, оцінювання якості викладання відбувається як за окремими навчальними дисциплінами, так і в цілому за ОНП шляхом проведення анонімних опитувань. Під час проведення зустрічей ЕГ встановила, що здобувачі, НПП, адміністрація, допоміжний персонал, а також представники роботодавців сприймають політику та процедури забезпечення якості вищої освіти як корисні та готові долучатися до їх вдосконалення.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

ЗВО має зрозумілі та прозорі процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм. У ЗВО створені необхідні інституційні умови забезпечення якості вищої освіти, зокрема, створена система забезпечення якості забезпечує реагування на виявлені недоліки в освітній діяльності в цілому та освітній діяльності з реалізації ОНП зокрема. У ЗВО до здобувачів ставляться як до відповідальних учасників освітнього процесу, які найбільш повно можуть оцінити якість ОНП. У ЗВО запроваджена перевірка випускних письмових наукових робіт на ознаки плагіату засобами сервісів, рекомендованих МОНУ. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування, випускники та роботодавці залучені до процесу періодичного перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позитивною практикою є збирання, аналіз та систематизація інформації щодо кар'єрного зростання випускників ОНП. Нормативні документи, які регламентують діяльність внутрішньої системи забезпечення знаходяться у вільному доступі для всіх зацікавлених осіб. Внутрішня система забезпечення якості вчасно та адекватно враховує результати, які отримано під час акредитацій усіх ОП університету, для розробки загальних рекомендацій з удосконалення освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

За ОНП не проводиться окреме анкетування здобувачів за усіма передбаченими у нормативних документах ЗВО напрямками. Опитування здобувачів проводяться у комплексних анкетах, де кожному з напрямів приділено 1-2 запитання, що не дозволяє у повній мірі здобувачу виказати своє відношення до предмету опитування і тому результати опитувань мають занадто узагальнений характер. ЕГ рекомендує з наступного навчального року запровадити анкетування здобувачів з використанням окремих розлогих анкет за окремими напрямками.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЗВО в цілому і ОНП "Менеджмент" зокрема характеризуються наявністю розвиненого забезпечення якості освіти. У НУБіП України розроблено і затверджено низку нормативних документів, які регламентують забезпечення якості вищої освіти, які є чіткими і зрозумілими для всіх учасників освітнього процесу; започатковано низку спрямованих на забезпечення якості освіти ініціатив. Вимоги щодо забезпечення якості освіти за ОНП виконуються, проводяться заходи щодо вдосконалення організаційних процедур внутрішнього забезпечення якості освіти та усунення виявлених недоліків. До моніторингу та перегляду ОНП залучаються всі учасники освітнього процесу: здобувачі, НПП, представники роботодавців. Представниками академічної спільноти Університету підтверджено сформовану

культуру якості, яка сприяє постійному вдосконаленню ОНП та освітньої діяльності за нею. Зважаючи на відповідність викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, питомої ваги під-критеріїв у генеруванні підсумкової оцінки, можна зробити висновок щодо достатньої відповідності ОНП Критерію 8.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються такими нормативно-правовими документами НУБіП України: Статут НУБіП України (<https://cutt.ly/mOQzKF9>); Положенням про організацію освітнього процесу підготовки здобувачів ступеня PhD в НУБіП України (<https://griml.com/IvWBv>); а також інші документи, що розміщені веб-сторінці ЗВО. Усі положення, які діють у ЗВО оприлюднені у вільному доступі на офіційному сайті ЗВО та є зрозумілими та чіткими для всіх учасників освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

У ході огляду та вивчення сайту НУБіП України ЕГ констатує наявність оприлюдненого для обговорення проекту ОНП на 2023 р. (<https://nubip.edu.ua/node/1599/15>), а також на вимогу ЕГ надана рецензія до цього проекту. Стейкхолдери мають змогу надавати свої пропозиції та зауваження щодо покращення проекту. Також для отримання зауважень щодо ОНП проводиться анкетування стейкхолдерів, аспірантів та НПП. Під час проведення онлайн-зустрічей стейкхолдери підтвердили свою участь в роботі над ОНП "Менеджмент".

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті НУБіП є оприлюдненою ОНП, її опис та зміст (<https://nubip.edu.ua/node/90928/9>), а також розміщений навчальний план денної та заочної форми навчання (<https://nubip.edu.ua/node/90928/10>), робочі програми обов'язкових дисциплін (<https://nubip.edu.ua/node/90928/14>) та каталог вибіркового дисциплін (<https://nubip.edu.ua/node/90928/15>). Варто відмітити, що оприлюдненими також є програма вступного іспиту до аспірантури, програма додаткового вступного іспиту до аспірантури, критерії оцінювання вступного іспиту до аспірантури та критерії оцінювання додаткового іспиту до аспірантури іспиту (<https://nubip.edu.ua/node/90928/7>), що забезпечує рівний доступ майбутніх вступників та інших зацікавлених осіб в отриманні в повній мірі інформації для вступу за даною ОНП. Організація сайту ЗВО має інноваційний характер – кожна окрема сторінка містить оптимальний набір посилань для швидких переходів на інші сторінки, які безпосередньо пов'язані зі змістом поточної сторінки. Наприклад, зі сторінки кафедри можна відразу перейти на сторінку відділу аспірантури, на сторінку приймальної комісії – на умови вступу до аспірантури, на сторінку НДЧ – на актуальні теми НДР, на сторінку відділу якості – на форми опитування здобувачів і т.п. Такий устрій сайту дає можливість швидкого серфінгу без необхідності вивчати повну карту сайту. Це суттєво спрощує пошук інформації зокрема для користувачів з-за меж університету.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Публічність ОНП перебуває на високому рівні, інформація на офіційних сторінках є актуальною та вчасно оновлюється. Інформація, що надана в Статуті, інших нормативних документах є легкодоступною, чіткою та зрозумілою. Проекти ОНП та інформація щодо них своєчасно розміщуються на офіційному сайті ЗВО, завдяки чому стейкхолдери та інші учасники освітнього процесу мають можливість брати участь в їх розробці та вдосконаленні. Вимоги щодо прозорості і публічності діяльності ЗВО виконано у повній мірі. Офіційний сайт НУБіП України є доступним для кожного інтернет-користувача, в тому числі для здобувачів за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти, які навчаються за ОНП "Менеджмент". Також на офіційному сайті та на інформаційних дошках випускової кафедри всю необхідну інформацію щодо графіку навчального процесу та розкладу занять. Розділ "Відділ аспірантури" на сайті ЗВО (<https://nubip.edu.ua/node/90928>) наповнений документами освітнього процесу: навчально-методичне забезпечення, опис усіх процесів підготовки здобувача, нормативно-правова база тощо. Є наявні правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Вони є доступними, визначені чітко та зрозуміло. Проект ОНП і результати його обговорення висвітлені на сайті ЗВО, де

також створена можливість для надання онлайн-пропозицій щодо удосконалення ОНП. Організація сайту ЗВО має інноваційний характер – він має зручні траєкторії горизонтальної навігації, що одночасно робить сайт і інформативним і зручним для пошуку інформації, особливо для зовнішніх користувачів. Цей досвід може бути використаний іншими ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони та недоліки в ОНП за критерієм 9 не виявлені.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу чітко, зрозуміло та легкодоступно викладені на сайті ЗВО. Всі учасники освітнього процесу мають безперешкодний доступ до інформації щодо ОНП "Менеджмент" через офіційний сайт ЗВО. Інформація за ОНП "Менеджмент", яка оприлюднена на сайті, є достовірною та відповідає основним потребам стейкхолдерів. Це свідчить про те, що ОНП "Менеджмент" та освітньо-наукова діяльність за програмою у цілому відповідають Критерію 9 та зокрема вимогам підкритеріїв 9.1, 9.2 та 9.3. З огляду на наявність позитивних інноваційних практик та моментів ЕГ надає оцінку "А" за цим критерієм.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Вивчення змісту ОНП, ОК та ПРН, а також напрямів наукових досліджень та тематики дисертаційних робіт здобувачів дозволило зробити висновок, що зміст ОНП відповідає науковим інтересам здобувачів, забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності за спеціальністю (<https://nubip.edu.ua/node/23701/4>). <https://nubip.edu.ua/node/1141/7>, <https://nubip.edu.ua/node/1135/6>). В ЗВО сформоване необхідне середовище для постійного розвитку наукового знання та самовдосконалення здобувачів, написання дисертації та захисту власних наукових здобутків. Обов'язкові компоненти ОНП спрямовані на формування компетентностей з набуття навичок дослідника та здатності до розв'язування комплексних проблем в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, здійснення науково-педагогічної діяльності у вищій освіті. ЕГ позитивно відзначає значний перелік вибіркових спеціальних дисциплін. При цьому, згідно ОНП "Менеджмент", аспіранти не мають можливості обрати вибіркові дисципліни із інших ОП у кількості більше однієї, що могло б надати кращу освітню підтримку за темою дослідження здобувачів, зокрема у галузевому контексті. На зустрічах підтверджено, що зміст загальнонаукової, мовної та практичної складової ОНП задовольняє інтереси усіх здобувачів.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Аналіз експертної групи засвідчив, що розподіл здобувачів та їх закріплення здійснюється чітко відповідно до напрямів дослідження та наукових інтересів керівників (<https://nubip.edu.ua/node/1599/15>). У процесі співставлення тематики наукових досліджень здобувачів та представленої інформації щодо напрямів досліджень наукових керівників ЕГ встановила, що загалом наукова діяльність аспірантів корелюється із напрямками досліджень їх керівників. Це проявляється, насамперед, у спорідненості публікацій, наявності науково-методичних праць відповідно до вимог, що висуваються до написання робіт такого рівня, їх професійній майстерності. Наукові керівники мають дослідницький досвід та загалом є активними дослідниками. Усі керівники мають наукові ступені та вчені звання, можуть надавати консультації щодо структури, методів і підходів, новизни роботи доктора філософії. ЕГ зробила додатковий запит до ЗВО на потенційну спроможність створення разових рад, беручи до уваги, що наявність критичної маси дослідників для якісної підтримки наукової роботи аспірантів визначається і шляхом ідентифікації потенційних рецензентів аспірантських досліджень. Аналіз наданої інформації загалом показав спроможність такого рецензування для дисертаційних робіт усіх здобувачів ОНП (відповідь на запит: понеділок, 24 квітня 2023 р. о 14:31:53).

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

ЕГ встановлено, що з метою досягнення програмних результатів ОНП "Менеджмент" ЗВО забезпечує здобувачам широкі організаційні та матеріальні можливості для проведення та апробації результатів наукових досліджень. Зокрема, здобувачі мають доступ до матеріально-технічних та навчально-методичних ресурсів НУБіП України таких як: навчально-науково-виробничі лабораторії: "Кабінет менеджменту" (<https://nubip.edu.ua/node/107949>), "Бізнес-аналітика", "Інвестиційного проектування" з можливістю користуватися технологічним обладнанням (комп'ютерною технікою, мультимедійним проектором, інтерактивною дошкою), ліцензованими програмними продуктами (Microsoft Office, MAX, Radiomax, інші); вдосконалювати знання із ділової англійської мови в рамках English Speaking Business Club; Еко-аудиторії для підвищення креативності та психоемоційного стану. Працює "Школа лідерства" та психологічна підтримка. Здобувачі мають вільний необмежений доступ до наукометричних баз Scopus Web of Science, електронної бібліотеки НУБіП України (електронний репозиторій з локальної мережі) та цифровим репозиторієм (у відкритому доступі). Гарною практикою є створення Служби електронного моніторингу - можливість запити інформаційної підтримки щодо підбору інформаційних джерел з українських періодичних видань та міжнародних наукометричних баз даних. Сильною стороною ОНП є забезпечення методичної підтримки здобувачів на освітньої інтернет-платформи (<https://elearn.nubip.edu.ua/>) (Гостьовий/тестовий доступ до ОК ОНП надано ЕГ на запит 24.04.2023 о 15.56). За результатами анкетування здобувачів 100% їх використовують платформу e-learn, понад 28% навчально-наукові лабораторії, понад 42% НМ забезпечення ОНП (<https://is.gd/u5Om7kf>). ЗВО забезпечує можливість для залучення здобувачів до: виконання науково-дослідних робіт (на запит ЕГ надано Довідки про участь у виконанні НДР Беляєвій Є.Р. у 0122U001644, Хлистуну Д.М. у 0121U109753 та 0117U002637, Восколупову В.В. 0117U002637); наукових та освітніх заходів; участі у круглих столах, вебінарах, тренінгах, проведенні міжнародних науково-практичних конференцій, зокрема - "Роль молоді у розвитку АПК України" (<https://nubip.edu.ua/node/107949>), "Розвиток біоенергетичного потенціалу в сільському господарстві" (<https://nubip.edu.ua/node/123507>), "Інклюзивний розвиток національної економіки: глобальні тенденції, можливості України та роль агропродовольчого сектору" (<https://nubip.edu.ua/node/101455>), "Нові виклики для аграрного сектору України в умовах глобалізації" (<https://nubip.edu.ua/node/100>); участі в академічній мобільності та міжнародних проектах (Беляєва Є.Р. Варшавський УНІПЖ 2022 р., Вроцлавський УПН 2023 р. <https://nubip.edu.ua/node/23701/13>). Зазначене сприяє реалізації ОК, досягненню ПРН щодо набуття компетентностей з дослідницької діяльності, розуміння системно-синергетичного підходу до розв'язання комплексних проблем в галузі професійної та / або дослідницько-інноваційної діяльності в сфері менеджменту.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

НУБіП України забезпечує можливість для долучення здобувачів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю та апробації наукових досліджень через виступи на міжнародних конференціях, публікації тез доповідей та статей, участь у спільних дослідницьких проектах, міжнародних круглих столах, відеоконференціях, програмах академічної мобільності та стажування. Здобувачі мають профілі в SCHOLAR, ORCID, SCOPUS, PUBLONS, приймають безкоштовну участь у Міжнародних науково-практичних конференціях, оприлюднюють результати досліджень у фахових збірниках наукових праць. Так Хлистун Д.М. приймав участь у проєкті "Німецько-Український агрополітичний діалог" (АПД) у співпраці з Лейбніц-Інститутом аграрного розвитку в країнах з перехідною економікою (ІАМО), Галле, Німеччина; має 3 фахових статті та 9 тез доповідей зокрема: МНПК студентів, аспірантів та молодих вчених (САМВ), м. Київ, НУБіП України (22 жовтня 2020 р., 19-20 листопада 2020 р., 27 квітня 2021 р.); МНП онлайн-конференції САМВ, м. Київ, НУБіП України (26-27 жовтня 2021 р., 19 квітня 2022 р., 6 жовтня 2022 р., 15 листопада 2022 р.), VII Міжнародний науково-практичний семінар "Розвиток біоенергетичного потенціалу в сільському господарстві", м. Київ (11-12 лютого 2022 р.); дистанційне науково-педагогічне стажування в літній школі проєкту ДААД "Україна цифрова: забезпечення академічної успішності під час кризи" (вересень 2022 р.) (<https://nubip.edu.ua/node/1135/10>). Аналіз міжнародної наукової активності здобувачів (<https://nubip.edu.ua/node/23701/13>), яка в відкритому доступі наведено на сторінки Аспіранта сайту НУБіП України свідчить про вмотивованість та результативність здобувачів в процесі долучення до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю. Тягнириядно О. М. – 4 статті, 6 тез (<https://nubip.edu.ua/node/103451>); Беляєва Є. Р. – 5 статей, 2 тези (<https://nubip.edu.ua/node/23701/13>); Івко В. В. – 2 статті, 5 тез (<https://nubip.edu.ua/node/23701/13>); Загородня А. С. - 9 статей, 13 тез (<https://nubip.edu.ua/node/99561>); Чжен Яньцзя – стаття, 2 тези (<https://nubip.edu.ua/node/104498>); Ярмолук А. В. – 4 статті, 2 тези (<https://nubip.edu.ua/node/1135/10>). НУБіП України забезпечує можливість участь у програмах академічної мобільності: Беляєва Є.Р. - PROM Programme International scholarship exchange of doctoral candidates and academic staff Варшавський університет наук про життя, вересень 2022 р. Programme International scholarship exchange of PhD and young academic staff (Вроцлавський університет природничих наук, лютий-березень 2023 р. <https://nubip.edu.ua/node/23701/13>); у міжнародних закордонних стажуваннях: Загородня А.С. - International Advanced Training (Webinar) on the topic: "Academic integrity in the training of masters and doctors of philosophy (PHD) in countries of the European Union and Ukraine" (Інститут Науково-дослідний Люблінського науково-технологічного парку та IESF Міжнародна фундація науковців та освітян, квітень 2023 (<https://nubip.edu.ua/node/99561>)).

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Наукові керівники аспірантів беруть участь у дослідженнях за темами кафедр факультету аграрного менеджменту. Під час зустрічей підтверджено інформацію, яку надано у відомостях про СО, що в НУБіП України наукові керівники разом з аспірантами ОНП "Менеджмент" проводять наукові дослідження в рамках науково-дослідних робіт. Наукові керівники здобувачів, у переважній більшості, є керівниками або виконавцями науково-дослідних робіт із залученням здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, що виконуються згідно з договорами на створення науково-технічної продукції та робіт з надання професійних послуг та планами кафедри. Зокрема є виконавцями НДР: "Розробка управлінського забезпечення розвитку зовнішньоекономічної діяльності агропродовольчого сектору України в умовах глобальних викликів", 0121U109753 (Луцяк В., Остапчук А.); "Перспективи економічного зростання в Україні", 0116U001912 (Бутенко В.); "Розробка інноваційної моделі розвитку сільського підприємництва в Україні з урахуванням чинника євроінтеграції", 0117U002637 (Балановська Т., Резнік Н.); "Розробка новітньої концепції використання відходів сільського господарства для забезпечення енергетичної автономії аграрних підприємств", 0119U100786 (Луцяк В.); "Розробка концепції інклюзивності агропродовольчого сектору України в умовах сучасних глобальних викликів", 0122U001644 (Шинкарук Л., Деліні М.); Проєкти Еразмус+ "Соціальні та культурні аспекти Європейських Студій", "Європейські цінності різноманіття та інклюзії для сталого розвитку", "Європейські Студії соціальних інновацій в освіті" (Шинкарук Л., Деліні М.). Викладачі кафедр факультету аграрного менеджменту активно публікують результати своєї науково-дослідницької роботи у наукових виданнях категорій А та Б.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Під час проведення зустрічей підтверджено, що всі учасники ОНП "Менеджмент" ознайомлені та добре усвідомлюють важливість академічної доброчесності у науковій та освітньо-педагогічній діяльності. Нормативними документами у ЗВО, які регулюють основні вимоги щодо дотримання академічної доброчесності працівниками та здобувачами вищої освіти є: "Положення про академічну доброчесність у НУБіП України" (<https://is.gd/un2KTN>), "Положення про порядок перевірки наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських, бакалаврських та інших робіт на наявність плагіату у НУБіП України" (<https://is.gd/J8K9tn>). У вказаних документах визначено для здобувачів ОНП загальні положення щодо академічної доброчесності, заходи щодо її дотримання в Університеті, форми порушення академічної доброчесності та відповідальність за її порушення; для наукових керівників – вимоги щодо дотримання академічної доброчесності, періодичного перегляду ефективності роботи наукових керівників та ухвалення рішення про продовження або позбавлення права на наукове керівництво. У ЗВО створено Комісію з питань етики та академічної доброчесності, яка визначає політику розвитку та популяризації академічної доброчесності в Університеті (<https://is.gd/oayIUs>, <https://is.gd/Tw7ePB>, <https://is.gd/329kUb>, <https://is.gd/pxxHhh>). Усі навчально-методичні та наукові праці НПП та аспірантів розміщуються в репозиторії університету та підлягають перевірці на наявність ознак плагіату за допомогою онлайн-сервісів StrikePlagiarism та Unicheck (договір на надання послуг з перевірки надано ЕГ у відповіді на запит: понеділок, 24 квітня 2023 р. о 14:36:07). Особи, в яких виявлено порушення академічної доброчесності, не допускаються до керівництва аспірантами, а до аспірантів, у яких виявлено відповідні порушення застосовуються санкції, визначені внутрішніми нормативними документами. Кожний факт порушення академічної доброчесності розглядається Комісією з питань етики та академічної доброчесності. Під час зустрічей ЕГ зі здобувачами та випускниками, а також науковими керівниками було підтверджено, що всі наукові роботи учасників освітнього процесу (які надходять до редакцій наукових журналів чи оргкомітетів наукових заходів університету) проходять перевірку на академічний плагіат. Крім того, основні принципи академічної доброчесності акцентуються при викладанні ОК "Методологія наукового дослідження та інтелектуальна власність", що сприяє формуванню компетентностей (ЗК4 та СК01) та програмних результатів навчання (РНО2, РНО4).

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

В цілому, в ЗВО створено сприятливе освітньо-наукове та матеріальне середовище, що дає можливість аспірантам успішно реалізувати, як освітню, так і наукову складову ОНП. Сильною стороною ОНП є повна відповідність наукових тем аспірантів напрямкам досліджень наукових керівників, що всі є активними дослідниками, беруть участь у виконанні наукових проєктів. Наукові керівники разом з аспірантами ОНП "Менеджмент" проводять наукові дослідження в рамках держбюджетних науково-дослідних робіт. ЗВО має потенціал створення разових рад для захисту дисертацій для усіх здобувачів 3 та 4 року навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Запропонований до вибору перелік вибірових ОК за ОНП слабо пов'язаний з тематикою наукових досліджень аспірантів, зокрема у регіональному та галузевому контексті, що могло би підсилити освітню підтримку наукових досліджень. Рекомендується розширити перелік доступних до вибору вибірових дисциплін з урахуванням специфіки наукових досліджень аспірантів.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Зміст ОНП "Менеджмент" загалом відповідає науковим інтересам аспірантів і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у ЗВО за спеціальністю. ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень, а також для долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти. Наукова діяльність аспірантів у цілому корелює із напрямками досліджень наукових керівників. Університет забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів. Зазначений недолік не є суттєвим, бо критично не ускладнює процес якісного отримання освітньо-наукових послуг. Це свідчить про те, що ОНП "Менеджмент" та освітня і наукова діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 10.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	А
Критерій 10. Навчання через дослідження	В

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Овчаренко Євген Іванович

Члени експертної групи

Чайковська Марина Петрівна

Шабельник Сергій Сергійович